

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

[ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ-ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΑ-ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΗ]

Ἀρχειοτάχτης: ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΣ

ΤΟΜΟΣ 13^{ος} — ΕΤΟΣ 13^{ον}

1939

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ, ΟΔΟΣ ΠΙΝΑΚΩΤΩΝ 10

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

[ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ — ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΑ — ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΗ]

ΟΤΙ ΜΟΝΟΣ Ο ΣΟΦΟΣ ΠΛΟΥΣΙΟΣ

Ὅσοι θεωροῦσι τὸν πλοῦτον ἐν τῷ τῆς περιουσίας πλεονάσματι, θὰ εὕρωσι παράδοξον τὸ δόγμα τῶν στωϊκῶν «ὅτι μόνος ὁ σοφὸς πλούσιος». Πλοῦτος εἰς χρήματα, πλοῦτος εἰς ιδέας εἶναι δύο θέματα, τὰ ὅποια δύνανται νὰ ὁμοιάζωσιν εἰς τὸ πᾶν, ποτὲ ὅμως εἰς τὸ ποιόν. Πόσοι ἄνθρωποι πλούσιοι εἰς χρήματα εἶναι πτωχοὶ εἰς ιδέας, καὶ τάνηπάλιν πτωχοὶ εἰς χρήματα εἶναι πλούσιοι εἰς ιδέας!

Καὶ ὅμως, ἐν ὅλῃ τῇ ἀντιθέσει ταύτῃ, εἰς τὴν βᾶσιν ὑπάρχει ἐν κοινὸν σημεῖον συγκρίσεως, τὸ ὅποιον ἰδοὺ πῶς πραγματεύεται ὁ Κικέρων, ἔχων ὑπ' ὄψιν τὸν Κράσσον καὶ ὄχι ὄλιγον ἑαυτὸν, ἐν τῷ ἐβδόμῳ τῶν Παραδόξων του :

Α'. — Πρὸς τί ἡ ἐξύμνησις τοῦ πλούτου σου μετὰ τῆς ἀλαζονικῆς αὐτῆς ἐπιδείξεως ; Εἶσαι μόνος πλούσιος ; Πρὸς Θεοῦ, μήπως αἱ γνώσεις μου καὶ αἱ σπουδαί μου δὲν ἔχουσι τι ὄπερ νὰ καθιστῆ καὶ ἐμὲ ὑπερήφανον ; Νομίζεις σεαυτὸν ὡς μόνον πλούσιον, ἀλλ' ἐὰν σοὶ ἀποδείξω, ὅτι δὲν εἶσαι κἀν πλούσιος ! ὅτι μάλιστα εἶσαι πράγματι πτωχός !

Πῶς ἐννοοῦμεν τὸν πλοῦτον καὶ ποῖον θεωροῦμεν πλούσιον ; Βεβαίως ἐκεῖνον, ὅστις ἔχει ἰκανὴν περιουσίαν, ὥστε νὰ θεωρῆ αὐτὴν ἄνευ στενοχωρίας ἐπαρκῆ εἰς ἐλευθέριον ζωὴν, ὅστις δὲν ζητεῖ, δὲν ἐπιθυμεῖ, δὲν φιλοδοξεῖ νὰ ἀποκτήσῃ πλειοτέραν ἔτι. Ἡ ἀτομικὴ σου κρίσις σὲ κηρύττει πλούσιον, ὄχι ἡ κοινὴ γνώμη καὶ τὸ μεγαλεῖον τῶν κτημάτων σου. Σὺ αὐτὸς πρέπει νὰ εὕρισκῃς, ὅτι οὐδὲν σοὶ λείπει, καὶ νὰ μὴ ζητῆς τὴν ἀπόκτησιν νέας περιουσίας, ἐὰν ὄντως θεωρῆς σεαυτὸν πλούσιον. Κατὰ τὴν ιδέαν σου ὑπερχειρίζουσιν ἐν τῷ ταμείῳ σου τὰ χρήματα, ἢ μάλιστα εἶσαι ἐξ ὧν ἔχεις εὐχαριστημένος ;

Ἐάν τοῦτο ἔχη οὕτω, σέ ἀνακηρύττω πλούσιον. Ἄλλ' ἐάν, ἐν τῇ ἀπληστίᾳ σου νά συναθροίσῃς νέαν πλοῦτην, οὐδέν κέρδος θεωρῆς αἰσχροῦν, ἐάν καθ' ἕλκας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου δουλειύσῃαι, ἀπακτῆς, ζῆτῆς, διαπραγματεύῃσαι, ἀραιρῆς, λαμβάνῃς, ἐάν ἀπογυμνῶνῃς τοὺς συμμάχους καὶ ληστεύῃς τὸν δημύσιον θησαυρόν (1), ἐάν περιμένῃς τὰς διαθήκας τῶν φίλων σου, ἐάν μάλιστα πλαστογραφῆς τοιαύτας, εἶναι ἀρκά γε αὐτὰ σημεῖα ἀφρονείας ἢ στερησίσεως; Πλούσιον εἶναι τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου καὶ ὄχι τὸ ταμεῖον αὐτοῦ. Δύναται τὸ βαλάντιόν σου νά εἶναι πλήρες, ἐάν σὺ αὐτὸς εἶσαι κενός, δὲν σέ πιστεύω ὡς πλούσιον.

Τὰ πλούτη μετρῶνται διὰ τῆς ἐπαρκείας τῶν περιουσιῶν. Ἐχει τις μίαν θυγατέρα; ἔχει ἀνάγκην χρημάτων. Ἐχει δύο θυγατέρας; ἀπαιτοῦνται πλείονα. Ἐχει πλείονας θυγατέρας; ἀπαιτοῦνται πλείονα ἔτι. Καὶ ἂν, ὡς ὁ Δαναὸς ἔχη πεντήκοντα θυγατέρας, ἰδοὺ πεντήκοντα πριῦκες, τὰς ὁποίας δεῖον νά ἐτοιμάσῃ. Πρέπει λοιπὸν νά ἀναμετῶται ἡ περιουσία ἐκάστου ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν αὐτοῦ. Τοιοῦτοτρόπως ὁ ἔχων οὐχὶ πολλὰς θυγατέρας ἀλλ' ἀναριθμητὰ πάθη, δυνάμενα ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ νά ἐξαντλήσωσι τοὺς μεγαλειτέρους θησαυρούς, δὲν πρέπει οὐδαμῶς νά ὀνομάζῃται πλούσιος, μάλιστα ὅταν αὐτὸς οὕτως αἰσθάνηται ἐκυτὸν ὑπὸ τὸ βάρος τῆς ἀνάγκης. Σέ ἤκουσα πολλάκις λέγοντα, ὅτι δὲν εἶναι πλούσιος εἰμὴ ὁ δυνάμενος δι' ἰδίων ἐξόδων νά διατηρήσῃ ὀλόκληρον στρατόν, ὅπερ μάλιστα ἀπὸ τίνος χρόνου εἰς τὸν Ρωμικὸν λαὸν ἐπιτρέπουσι τὰ μεγάλα εἰσοδήματά του. Ἐπομένως, ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην, δὲν θά εἶσαι πλούσιος εἰμὴ τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν αἱ ἀποταμιεύσεις σου θά ἐπιτρέψωσι νά πληρώσῃς τὰς δαπάνας ἐξ λεγεῶνων καὶ ἕλα τὰ βοηθητικὰ αὐτῶν σώματα πεζῶν καὶ ἵππέων. Ἀλλὰ τοῦτο εἶναι ὁμολογία, ὅτι δὲν εἶσαι πλούσιος, ἀφοῦ ἡ περιουσία σου ἀπέχει τόσον πολὺ τῆς ἐπαρκείας εἰς τόσον ὠραῖον ὄνειρον. Τοιοῦτοτρόπως δὲν εἶναι μυστικὸν ἢ πτω-

(1) Ἐπὶ τῆς τρίτης ὁρασίης τοῦ Ηομηροῦ ἐκλάπησαν ἐκ τοῦ Καπιτωλίου 2,000 λίτραι χρυσοῦ, τὸν ὅποιον ἀπὸ τῶν Γαλατικῶν λαφύρων εἶχεν ἀναθήσει ὁ ἐλευθερωτῆς τῆς Ρωμῆς Κάμιλλος εἰς τὸν θρόνον τοῦ Λαῶ.

χεία σου, μάλιστα δὲ ἡ ἔνδοιά σου καὶ ἡ ἄκρα δυστυχία σου.

Β'. — Ὅπως οἱ ἐπιδιώκοντες τίμια κέρδη ἐν τῷ ἐμπορίῳ καὶ ἐν τῇ βιομηχανίᾳ μαρτυροῦσι περὶ τῆς ἀνάγκης, ἥτις τοὺς κινεῖ, οὕτως ὅταν βλέπῃ τις τὴν οἰκίαν σου πλήρη ἐκ κατηγορῶν καὶ δανειστῶν, συγχρόνως δὲ ἐκ κατηγορουμένων ἐνόχων καὶ πλουσιῶν, ἐργαζομένων ὑπὸ τὰς ἐμπνεύσεις σου τὴν διαφθορὰν τῶν δικαστῶν των, — ὅταν βλέπῃ τις διὰ ποίων συναλλαγῶν πωλεῖς τὴν προστασίαν σου, — ὅταν βλέπῃ τὰς ἐγγυήσεις τὰς ὁποίας χρηρηγεῖς εἰς τὰς ἐκλογικὰς σκευωρίας τῶν ὑποψηφίων, τοὺς ἀπελευθέρους τοὺς ὑποίους στέλλεις εἰς φορολογίαν καὶ διαπραγῆν τῶν ἐπαρχιῶν, τοὺς γείτονάς σου ἀπογυμνουμένους τῶν ἰδιοκτησιῶν των, τὰς ληστείας σου ἐν τῇ ἐξοχῇ, τὰς ἐταιρίας τὰς ὁποίας σχηματίζεις μετὰ δούλων καὶ ὑποτελῶν σου, ἕλκας αὐτὰς τὰς ἄνευ κυρίων ἰδιοκτησίας, τὰς προγραφὰς τῶν εὐπόρων, τὰς σφαγὰς ἐντὸς τῶν πόλεων καὶ ἕλκας αὐτὴν τὴν ἐσοδείαν τῆς ἐποχῆς τοῦ Σύλλα (1), — ὅταν ἀναλογισθῇ τὰς πλαστὰς διαθήκας καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀνθρώπων, οἵτινες ἐξηφκνήθησαν, — ὅταν ἀνακαλύψῃ τέλος, ὅτι ἔθεσες τὰ πάντα εἰς χρηματικὴν διατίμησιν, τὰς κατατάξεις ἐν τῷ στρατῷ, τὰς ἀποράσεις σου, τὴν ψῆφόν σου καὶ τὴν ψῆφον τοῦ ἄλλου, τὴν ὀμιλίαν σου καὶ τὴν σιωπὴν σου, ὅτι μετέθελας εἰς χρηματιστήριον τὴν οἰκίαν σου καὶ τὴν ἀγοράν: — πῶς νά μὴ συναγάγῃ ἐκ τῆς ἰδίης σου ὁμολογίας, ὅτι ἡ ἀνάγκη σέ ὠθεῖ εἰς ἕλα ταῦτα; Ὁ κύριος χαρακτήρ τοῦ πλούτου εἶναι ἡ ἐξ ἐφοδίων ὑπερπλήρωσις τῆς ζωῆς. Ὁ πλούτος ἀναγκαστῆται ἐκ τῆς ἀνέσεως καὶ τῆς ἀφρονείας, ἐν ταῖς ὁποίαις εὐρίσκειται τις· ἐπειδὴ δὲ οὐδέποτε σὺ θά τὰς ἐπιτύγῃς, οὐδέποτε καὶ θά καταστῆς πλούσιος.

Προφρονεῖς τὴν περιουσίαν μου, καὶ εὐλόγως· κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ κοινοῦ μὲν εἶναι μετρία, σοῦ δὲ μηδαμινή, ἐμοῦ δὲ μικρά. Ἀλλ' ἴνα μὴ ὀμιλήσω περὶ ἐμαυτοῦ, δὲν μοὶ λέγεις,

(1) Ὁ Σύλλας ἐν τῇ δικτατορίᾳ του ἐπώλησεν ἅς ἴδια ἐκυτοῦ τὰ κτήματα μεγάλου ἀριθμοῦ πολέων καὶ κατέστρεψε διὰ τοῦ πορτοῦ ἐν μέρος τῆς Ρώμης τὸ Κράστος, ἀπορῆκας εἰς εὐτελεῖ, τὰ μὲν καὶ τὰ κτήματα καὶ τὰ εἰσοδήματα τὰ α, ἀπέκτησεν ἐκ τῶν ἐπιχειρήσεων τούτων μὲγὰλα πλοῦτη.

προκειμένου να καθορίσωμεν τὴν γνώμην καὶ τὴν ἐκτίμησιν ἡμῶν, ποῖον πρέπει νὰ ἐκτιμήσωμεν πλείοτερον, τὰ χρήματα ἢ ὁ Πύρρος προσέφερεν εἰς τὸν Φαβρίκιον ἢ τὸ ἀδιάφθορον τοῦ Φαβρίκιου, ὅστις ἀπέριψε τὰ χρήματα ταῦτα; τὰ χρήματα τῶν Σαμνιτῶν ἢ τὴν ἀπάντησιν τοῦ Κουρίου; τὴν κληρονομίαν τοῦ Παύλου Αἰμιλίου ἢ τὴν γενναϊότητα τοῦ Ἀφρικανοῦ, ὅστις ἀρῆκε τὸ ἐκ τῆς κληρονομίας ταύτης μέρος του εἰς τὸν ἀδελφόν του Μάξιμον; Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, ὅτι αἱ πράξεις αὗται, ἀναχωροῦσαι ἐκ τῶν εὐγενεστέρων ἀρετῶν, ἔχουσι πλείοτέραν τιμὴν ἀπὸ τὰ περιφρονημένα αὐτὰ πλοῦτη. Πῶς λοιπόν, ἐάν εἴναι ἀληθές ὅτι ὁ πλοῦτος δέον νὰ μετᾷται διὰ τῆς τιμῆς τῶν ἀγαθῶν τὰ ὅποια χυρηγαῖ, πῶς δύναται τις νὰ ἀμφισβάλῃ περὶ τῆς ὑπάρξεως αὐτοῦ ἐν τῇ ἀρετῇ; Δὲν ὑπάρχει περιουσία, δὲν ὑπάρχει ἕρος χρυσοῦν ἢ ἀργυροῦν, τῶν ὁποίων ἡ τιμὴ νὰ δύναται νὰ συγκριθῇ πρὸς τὴν τιμὴν τῆς ἀρετῆς.

Γ'. — Οἱ ἄνθρωποι δὲν θέλουσι νὰ ἐνοήσωσι πόσον λαμπρὸν εἰσόδημα εἶναι ἡ μετριότης τῶν ἐπιθυμιῶν. Ἀρίων κατὰ μέρος τοὺς κατατρωγομένους ὑπὸ τοῦ πάθους τῆς ἀπληστίας, λαμβάνω ὡς παράδειγμα τοὺς κατεχομένους ὑπὸ τοῦ πάθους τῆς πολυτελείας. Ἐκεῖνοι πορίζονται ἐκ τῶν κτημάτων των 600 σαστέρταια⁽¹⁾ καὶ ἐγὼ μόνον 100 ἐκ τῶν ἐμῶν· ἀλλ' ἐκεῖνοι θέλοντες φκτνώματα χρυσοῦ ἐν ταῖς ἐξοχικαῖς οἰκίαις των καὶ πκτώματα ἐκ μαρμάρου, συναθροίζοντες πλησμονὴν ἀγαλμάτων, εἰκόνων, ἐπίπλων καὶ ἐνδυμάτων πολυτελῶν, δὲν εὐρίσκουσιν εἰς τὸ ἐκτεθὲν χρηματικὸν ποσὸν οὐχὶ τὰ μέτρα πρὸς πληρωμὴν τῶν δαπανῶν των, ἀλλ' οὐδὲ τοὺς τόκους τοῦ κεφαλαίου αὐτῶν. Ἀπ' ἐναντίας τὸ μικρὸν χρηματικὸν ποσὸν ἐμοῦ, μὴ ἐπιθκρυνόμενον ὑπὸ κακκστρεπτικῶν ὀρέξεων, θὰ μοὶ πκρέξῃ περίσσευμα. Ποῖος λοιπόν εἶναι ὁ πλοισιῶτερος, ἐκεῖνος εἰς τὸν ὁποῖον λείπουσι τὰ χρήματα ἢ ἐκεῖνος εἰς τὸν ὁποῖον περισσεύουσι ταῦτα; ὁ δικτελῶν ἐν τῇ ἀνάγκῃ ἢ ὁ δικτελῶν ἐν τῇ ἀφθονίᾳ; Ποῖα εἶναι ὠραιοτέρα περιουσία, ἐκεῖνη ἣτις

(1) Sestertius, sestetium νομισματα Ρωμαϊκά.

ἄσον μεγαθύνεται τόσον εἶναι ἀνεπκρκῆς εἰς συντήρησιν ἐαυτῆς, ἢ ἐκεῖνη ἣτις συντηρεῖται διὰ τῶν ἰδίων δυνάμεῶν τῆς; Ὁ Μκνίλιος ἦτο, καθὼς ἔλεγον οἱ γονεῖς ἡμῶν, πτωχός, εἶγε μικρὰν οἰκίαν ἐν Κερῖνῃ καὶ μικρὸν ἀγρὸν ἐν Λαδικάνῳ. Εἶμεθα ἄρχαυ πλοισιῶτεροι ἡμεῖς, διότι ἔχομεν πλείοτερα αὐτοῦ; Εἶθε! Ἐν τούτοις ἡ περιουσία μετᾷται οὐχὶ ἐκ τῆς ἀποκκρφῆς, ἀλλ' ἐκ τῆς δικίτης καὶ τῆς ἀνέσεως τὴν ὁποῖαν ἐπιτρέπει.

Νὰ μὴ ἔχη τις ἐλαττώματα, εἶναι χρήματα μετρητά. Νὰ μὴ ἀγαπᾷ τὰς δαπάνας, εἶναι ὠραῖον εἰσόδημα. Νὰ εἶναι εὐχκρῖστημένος ἐξ ἄσων ἔχει, εἶναι ὁ μεγαλειότερος καὶ στερεώτερος πλοῖτος. Διότι, ἐάν οἱ ἐμπειροὶ πκρκατογνώμονες δίδωσι μεγάλην τιμὴν εἰς τοὺς λαμῶνας καὶ τοὺς ἀγρούς, ἐκ τοῦ ὅτι τὰ εἶδη ταῦτα τῶν ἰδιοκτῖσιῶν ὑρίστκνται τὰς μικροτέρας προσβολάς, ποῖα διατίμησις δὲν ἀρμόζει εἰς τὴν ἀρετὴν, ἣτις ποτὲ δὲν δύναται νὰ ἀρπαγῇ ἢ νὰ κλαπῇ, ἢ ὁποῖα δὲν ἀπόλλυται μήτε ἐν ναυκκίῳ, μήτε ἐν πυρκαῖᾳ, καὶ τὴν ὁποῖαν δὲν μεταβάλλουσι μήτε ἡ βία τῶν τρικυμιῶν, μήτε αἱ κακκστρופαὶ τοῦ χρόνου! Μόνου οἱ κατέχοντες αὐτὴν εἶναι πλοῖσοι, διότι μόνου αὐτοὶ ἔχουσι κτήματα πκρκαγωγικὰ ἄμα καὶ ἀκατᾷστρεπτα, καὶ μόνου αὐτοὶ (ὅπερ εἶναι ἴδιον τοῦ πλοῖτου) εἶναι εὐχκρῖστημένοι ἐξ ἄσων ἔχουσι καὶ θεωροῦσι τὴν περιουσίαν των ἐπκρκῆ. Οὐδὲν ἐπιθυμοῦσιν, οὐδὲν ἔχουσιν ἀνάγκην, οὐδὲν ἐλλεῖψιν αἰσθάνονται, οὐδὲν ἐπιζήτουσιν. Ἀπ' ἐναντίας οἱ κακοὶ καὶ οἱ φιλάργυροι, ἔχοντες κτήματα ἀθέβκκα καὶ ὑποκείμενα εἰς τὴν τύχην, θέλουσι πάντοτε νὰ τὰ αὐξάνωσι. Δὲν εὐρέθη ἀκόμη εἰς μεταξὺ αὐτῶν, ὅστις ἠδυνῆθη νὰ μείνῃ εὐχκρῖστημένος ἐξ ἄσων ἔχει. Τοιοιουτρόπως πρέπει νὰ θεωρῶνται οὗτοι οὐχὶ ὡς πλοῖσοι καὶ ἐν ἀφθονίᾳ, ἀλλ' ὡς πτωχοὶ καὶ ἐνδεεῖς.

ΤΟ ΝΟΜΙΣΜΑ ΚΑΙ Η ΚΡΙΣΙΣ

Ἡ κρῖσις, τὴν ὁποῖαν διατρέχει ἡ ἐνεστῶσα περίοδος, στηρίζεται ἐπὶ πολλῶν πκρκαγόντων. Χκρκατηριζομένη ἰδικιτέρως

ὑπὸ τῆς ἐκπτώσεως τῶν τιμῶν, ἀνάγεται ἀφ' ἐνὸς μὲν εἰς τὸν περιορισμὸν τῶν μέσων, τὰ ὅποια διχθεύουσιν οἱ ἀγορασταὶ διὰ τὴν προμήθειαν τῶν ἀντικειμένων τῆς συναλλαγῆς, ἀφ' ἑτέρου δὲ εἰς τὸν πολλαπλασιασμὸν τῶν ἀντικειμένων τούτων, διὰ τῶν νεωτέρων τελειοποιήσεων τῆς βιομηχανίας, εἰς βαθμὸν ἀνώτερον τῆς ζητήσεως. Ἐλάττωσις λοιπὸν ζητήσεως καὶ αὐξήσις προσφορᾶς, ἰδοὺ ὁ ἄξων περὶ ὃν στρέφεται ἡ ἐνεστώσα κρίσις.

Καὶ τὰ μὲν αἴτια τῆς αὐξήσεως τῆς προσφορᾶς εἶναι εὐσύννοπα, εἴτε ὡς ἀνήκοντα εἰς τὸν, ἀφ' ὅσον προάγεται ἡ κοινωνία, ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἐπιτεινόμενον συναγωνισμὸν ἐν τῷ καθολικῷ ἀγῶνι τῆς ζωῆς, εἴτε ὡς ἀνήκοντα εἰς τὰς μεγάλας τοῦ ἀνθρώπινου πνεύματος ἀνακαλύψεις, ἐκ τῶν ὁποίων τὰ μὲν ὄργανα τῆς παραγωγῆς κατέστησαν δραστηριώτερα, αἱ δὲ ἀποστάσεις τῶν τόπων ἠλεκττώθησαν, ἐν γένει δὲ ἡ γεωργικὴ, βιομηχανικὴ καὶ ἐμπορικὴ οἰκονομία εἰσῆλθον εἰς ὀρμητικὸν στάδιον παραγωγῆς ἄγνωστον καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς πρὸ ὀλίγου παρελθόντας χρόνους. Ὅσον ὅμως ἀπορᾷ τὰ αἴτια τῆς ἐλαττώσεως τῆς ζητήσεως, ἡ ἐξοκρίθωσις αὐτῶν δὲν εἶναι τόσον εὐχερῆς, διότι ἀφοῦ τὸ ἀνθρώπινον γένος κανονικῶς αὐξάνει, πῶς οἱ ἐντὸς αὐτοῦ καταναλωταὶ ζητοῦσιν ὀλιγώτερα; Καὶ ἂν προάγεται ἡ κοινωνία εἰς γεωργίαν, βιομηχανίαν καὶ ἐμπόριον, σημεῖον ὅτι συντηρεῖ τοὺς ἐν αὐταῖς ἐργαζομένους, ὅτι παρέχει δηλαδὴ αὐτοῖς τὰ μέσα νὰ ἀγοράζωσι, καὶ ἐπομένως πῶς ἡ ζήτησις ἐλαττοῦται;

Τὸ ἀκριβὲς εἶναι ὅτι, τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀγοραστῶν αὐξανόμενου, ἡ ἐλάττωσις τῆς ζητήσεως ἐνυπάρχει μᾶλλον εἰς τὰ μέσα, τὰ ὅποια οὗτοι διχθεύουσιν. Ἡ συντήρησις αὐτῶν ἐν τοῖς διαφόροις κλάδοις τῆς κοινωνικῆς ἐργασίας δὲν εἶναι ἀνάλογος πρὸς τοὺς νεωτέρους ὄρους τῆς βιωτικῆς. Ὑπάρχει τι ἐντὸς τῶν ὄρων τούτων, ὅπερ ἐξωθεῖ πρὸς τὴν κατανάλωσιν πολλὸν περισσότερον τοῦ ὅσον τὰ μέσα τῶν καταναλωτῶν ἐπιτρέπουσιν. Ἐντεῦθεν δυσαρμονία καὶ σύγχυσις, ὅπως δὲ αὗται ἐν στρατοπέδῳ δημιουργοῦσι τὴν καταστροφὴν, οὕτω καὶ ἐν τῇ κοινωνίᾳ δημιουργοῦσι τὴν κρίσιν.

Αὕτη εἶναι ἡ γενικωτάτη, ἠδὲν ἔκτο νὰ εἴπη τις, ἡ φιλοσοφικὴ ἐννοία τῆς κρίσεως. Δὲν λαίπουσιν ἐν τούτοις καὶ ἰδιαιτέραι λεπτομέρειαι, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὁ κ. Allard, διευθυντὴς τοῦ Νομισματοκοπέου τοῦ Βαλγίου, ὑπέβλεπε τὴν ἐξῆς ἐνώπιον τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας τῶν ἠθικῶν καὶ πολιτικῶν ἐπιστημῶν τῇ 26 ἰανουαρίου ἐ.ε. Ἐκ τῆς μελέτης, λέγει, τῆς ἐνεστώσης ὑποτιμήσεως καὶ ἐκ τῆς ἐξοκρίθωσεως τοῦ κυρίου χαρακτήρος αὐτῆς προκύπτει, ὅτι ἡ περικυκλοῦσα ἡμᾶς πτώσις ὄλων τῶν τιμῶν εἶναι ἀποτέλεσμα νομισματικῶν αἰτίων. Ἡ ἀρθροία τοῦ νομίσματος ἀνεθίβασε πάντοτε τὰς τιμὰς, ἀπ' ἐναντίας ἡ ἄλλειψις τοῦ νομίσματος προεκάλεσε πάντοτε τὸν καταθιθισμὸν των. Ἐπικλυόμενος εἰς ἀπόδειξιν τοῦ θεωρηματός του τὴν σειρὰν τῆς ἐν τῇ ἱστορίᾳ ἐξελίξεως αὐτοῦ, ἐξηγεῖ τὸ φαινόμενον τῆς καταπτώσεως τῶν τιμῶν διὰ τοῦ παραδείγματος τῶν δύο δίσκων τῆς πλάστιγγος, ἐκ τοῦ ὁποίου καταρτίζει τὸν συλλογισμὸν, ὅτι ὑπερβολὴ παραγωγῆς καὶ ἄλλαιψις νομίσματος εἶναι συνώνυμα.

Ἡ ἀπονομισματοποίησις τοῦ ἀργύρου ἐν Γερμανίᾳ καὶ τὸ μέτρον τῆς ἐπικτήσεώς της ἐν Γαλλίᾳ καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς χώραις τῆς Λατινικῆς νομισματικῆς ἐνώσεως ἐξήσκησεν ἀπὸ τοῦ 1873 σημαντικὴν ἐπὶ τῆς πτώσεως τῶν τιμῶν ἐπιρροήν. Συνέβη ἐντεῦθεν, ὅτι ἡ τιμὴ τοῦ χρυσοῦ, ὅστις διετηρήθη ὡς τὸ μόνον νομισματικὸν μέταλλον, ὑψώθη κατὰ 27 τοις ὅ/ε, ἐπομένως ὅλαι αἱ τιμαὶ τῶν λοιπῶν πραγμάτων καὶ τοῦ ἀργύρου ἐπίσης, ὑπολογιζόμεναι εἰς χρυσόν, κατέπεσαν ἀναλόγως, διότι εἰς ἀγορὰν αὐτῶν ἐδίδετο ὀλιγώτερον ποσότης χρυσοῦ. Ἐν Γαλλίᾳ τὸ μέτρον τοῦτο τῆς ἀπονομισματοποιήσεως τοῦ ἀργύρου εὑρεν ἐξ ἀρχῆς ἐναντίας καὶ τὴν Γαλλικὴν Τράπεζαν καὶ πολλὰς ἄλλας ἀξιοματικὰς ἐν τῇ νομισματικῇ οἰκονομίᾳ γνώμας. Ἐν Ἀγγλίᾳ, ἥτις δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς ἡ κυρία ἐστὶς τῆς μονομεταλλικῆς ἐν τῇ νομισματοποιίᾳ ἀρχῆς, ἀνεγνωρίζεται σήμερον ὑπὸ πολλῶν, ὅτι εἰς τὴν ἀπονομισματοποίησιν τοῦ ἀργύρου δέοι νὰ ζητηθῆ τὸ κύριον τῆς πτώσεως τῶν τιμῶν, ἡ ὁποία μασιτίζει τὴν νεωτέραν περιόδον.

Αἱ πηγάζουσαι ἐντεῦθεν διαταρᾶξεις τῆς νομισματικῆς κυ-

κλοφορίας είναι βαθεΐα. Οί έχοντες παγίως προσόδους ωφελούνται διαπάντας τῶν ἐργατῶν, τὰ δημόσια χρέη ἐπεβαρύνθησαν, ἡ ὑποτίμησις τῶν σιτηρῶν καὶ αἱ γεωργικαὶ ἀνωμαλίαι ἐξηγοῦνται ἐκ τῆς ὑποτιμήσεως τοῦ ἀργύρου, χάρις εἰς τὴν ὁποίαν δυνατὴ εἶναι ἡ εἰς εὐτελεῖς τιμὰς ἀγορὰ τῶν σιτηρῶν ἐν Ἰνδία, ἐν ἧ. ὡς γνωστὸν, ἐπιζητοῦνται τὰ ἀργυρᾶ νομίσματα εἰς τὰς συναλλαγὰς. Εἰς τὴν αὐτὴν αἰτίαν ἐφείλονται ἡ χαλάρωσις τοῦ ἐσωτερικοῦ τῶν ἐπικρατειῶν ἐμπορίου, ἡ τετρακλιμένη κατάστασις τῶν σχέσεων τοῦ ἐξωτερικοῦ τῶν ἐθνῶν ἐμπορίου, ἡ ἐκθεσις τῆς ἐλευθερίας τῆς συναλλαγῆς εἰς πολλαπλοῦς κινδύνους καὶ τέλους, τὸ καὶ σημαντικώτερον, ἡ θλιβερὰ κατάστασις τῆς ἐν Εὐρώπῃ ἐργατικῆς τάξεως, γενομένης θύμα τῆς κοινωνικῆς ταύτης συγχύσεως.

Τὸ θέμα λοιπὸν εἶναι ἐξόχως σημαντικόν. Ἐὰν ἐξκολληθῆσιν ἡ ἐπικρατοῦσα νομισματικὴ πολιτικὴ, ἡ ἀπονομισματοποίησις τοῦ ἀργύρου θὰ φθάσῃ εἰς τὰ τελευταῖα ὄρια, θὰ χωρευθῆ αὐτὸς καὶ θὰ διαπνηθῶσι 17 δισεκατομμύρια εἰς πλήρη τοῦ συστήματος λειτουργίαν. Τελευταίως πρὸς αἰσθάνεται ἡ ὑπερτάτη ἀνάγκη τῆς θεραπείας μεθ' ἑλπίδος τῆς ἐπιβλητικότητος αὐτῆς. Ἐν Ἀγγλίᾳ ἡ κοινὴ γνώμη παραδέχεται καὶ ἡ πρὸ καιροῦ συστημένη ἐπιτροπὴ τοῦ χρυσοῦ καὶ τοῦ ἀργύρου ὑποστηρίζει, ἐν τῇ ἐσχάτῳ καταθεσίᾳ ἐκθέσει τῆς, ὅτι ἀναπόφευκτος εἶναι μίαν νομισματικὴν συνεννόησιν μεταξὺ ὅλων τῶν ἐθνῶν ὁ κ. Allard ἀξιοῖ, ὅτι πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον πρέπει νὰ διευθυνθῶσιν ὅλαί αἱ βλέψεις καὶ νὰ συναραιοσθῶσιν ὅλαί αἱ προσπάθειαι, ἐὰν πρόκειται νὰ ἐνωθῶσιν αἱ ἐλπίδες πρὸς ἀσφαλέστερον μέλλον.

Τὸ ζήτημα τῆς ἐπανόδου τοῦ ἀργύρου εἰς τὴν νομισματικὴν κυκλοφορίαν ἀνεκινήθη τελευταῖον καὶ ἐν τῷ Γερμανικῷ Κοινοβουλίῳ διὰ τρόπον θεωρητικοῦ μὲν, λίαν ὁμοῦς ἐνδεικτικοῦ. Ὁ βουλευτὴς κ. Mirbach ὑπεστήριξεν, ὅτι ὑπάρχει περίπτωσις συνεννόησεως τῆς Γερμανίας μετὰ τῆς Ἀγγλίας πρὸς νομισματοποίησιν τοῦ ἀργύρου. Ἀνεχώρει ἐκ τῆς σχετικῆς δηλώσεως τῆς τελευταίας νομισματικῆς συνδιασκεψέως μεταξὺ Γαλλίας, Ἡνωμένων Πολιτειῶν, Ὀλλανδίας, Ἰταλίας καὶ

Ἰσπανίας, κατὰ τὴν ὁποίαν αἱ ἐπικράτειαὶ αὗται ἦσαν πρόθυμοι νὰ ἐπαναγάγωσιν τὴν διπλὴν νομισματικὴν κυκλοφορίαν τοῦ χρυσοῦ καὶ τοῦ ἀργύρου, ἐὰν ἡ Ἀγγλία καὶ ἡ Γερμανία ἐδέχοντο νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὴν ταυτὴν ἔνωσιν αὐτῶν. Εἰς τὴν πρόσκλησιν ταύτην ἡ μὲν Ἀγγλία ἀπήντησε μᾶλλον ἐνδοιαστικῶς, ἡ δὲ Γερμανία μᾶλλον εὐνοικῶς.

Ὁ ὑφυπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν τῆς Γερμανίας κ. Maltzahn, ὑπερασπιζόμενος τὸ μονομεταλλικὸν νόμισμα αὐτῆς, δὲν ἔλειψε νὰ ὑποδηλώσῃ, ὅτι, ἐὰν ἡ Ἀγγλία ἐδέχετο τὸ διμεταλλικὸν νόμισμα, καὶ ἡ Γερμανία θὰ ἔπραττε τὸ αὐτό. Ἐν τούτοις εὗρισκεν, ὅτι εἶναι ἀκόμη δικαιωμαστὰς αἱ γνώμαι. Ὅπως καὶ ἂν ἔχη, κατὰ τὸν κ. Mirbach, ἡ Γερμανία θὰ εὗρισκεν οὐχὶ μικρὸν συμφέρον, ἐν τῇ ἐπαναφορᾷ τῆς ἀργυρᾶς νομισματοποιίας, εἰς τὸ ἐμπόριον, τὴν γεωργίαν καὶ τὴν βιομηχανίαν τῆς ἐν γένει καὶ κατὰ τὰς σχέσεις αὐτῶν πρὸς τὰ ἔχοντα τὸν διπλοῦν νόμισμα, τοῦ χρυσοῦ καὶ τοῦ ἀργύρου, κράτη. Ὅσον δὲ ἀφορᾷ τὴν Ἀγγλίαν, τὸ μετὰ τῆς ἀργυροφίλου Ἰνδικῆς κολοσσαίου ἐμπορίου τῆς καὶ αἱ εὐρύταται σχέσεις τῆς μετὰ τῶν λοιπῶν ἔχουσῶν τὸ διπλοῦν νόμισμα χωρῶν, γρηγορὰ ἢ ἀργά, ὑπὸ τὰς ἐμπνεύσεις τῶν παθημάτων τῆς ἐξωτερικῆς συναλλαγῆς τῆς καὶ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἐκ Μαγγαστρίας ἀναχωροῦντος ρεύματος τῆς κοινῆς γνώμης, θὰ καταστήσῃ ἀναπόφευκτὸν τὴν περαιτέρω συνεννόησιν ἐπὶ τῆς διευθετήσεως τοῦ πάντοτε ἐκκρεμοῦς νομισματικοῦ ζητήματος.

ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΗ ΤΑΧΥΤΗΣ

Τὸ πρῶτον σκοπούμενον τῶν σιδηροδρόμων εἶναι ἡ ταχύτης τῆς δι' αὐτῶν μεταφορᾶς. Εἶναι καὶ ἄλλαι κατ' αὐτοὺς βλέψεις, ὡς ἡ κανονικότης τῆς ὑπηρεσίας καὶ ἡ ἀνάπαυσις, ἀλλ' αὗται εἰς δευτέραν ἔρχονται τάξιν. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ταχύτητα, ἡ κίνησις τῶν ἐλληνικῶν σιδηροδρόμων ἔχει ὡς ἑξῆς:

Α'. — Σιδηρόδρομος Ἀθηνῶν - Πειραιῶς. Ἀπ' Ἀθηνῶν εἰς Πειραιᾶ ἀπόστασις 8 χιλιομέτρων, μεθ' ἐνός ἐν τῷ μεταξὺ

σταθμοῦ, διανυομένη εἰς 20 λεπτά τῆς ὥρας, ταχύτης 24 χιλιομέτρων τὴν ὥραν.

Β'. — Σιδηρόδρομος Πειραιῶς - Πελοποννήσου. Ἀπὸ μὲν Ἀθηνῶν εἰς Πάτρας ἀπόστασις 221.4 χιλιομέτρων, μετὰ 11 σταθμῶν, διανυομένη διὰ τῆς ταχείας ἀμαξοστοιχίας εἰς 7 ὥρας καὶ 40 λεπτά, ταχύτης 28.8 χιλιομέτρων τὴν ὥραν, — ἀπὸ δὲ Ἀθηνῶν εἰς Νκὺπλιον ἀπόστασις 156.4 χιλιομέτρων, μετὰ 8 σταθμῶν, διανυομένη διὰ τῆς ταχείας ἀμαξοστοιχίας εἰς 6 ὥρας, ταχύτης 26 χιλιομέτρων τὴν ὥραν.

Γ'. — Σιδηρόδρομος Ἀττικῆς. Ἀπ' Ἀθηνῶν εἰς Λαύριον ἀπόστασις 65.8 χιλιομέτρων, μετὰ 12 σταθμῶν, διανυομένη εἰς 2 ὥρας καὶ 40 λεπτά, ταχύτης 21.6 χιλιομέτρων τὴν ὥραν.

Ἀπέναντι τῆς τοιαύτης κινήσεως τῶν ἑλληνικῶν σιδηροδρόμων ἢ ταχύτης τῶν ἐπιπέμων ἐν Εὐρώπῃ καὶ Ἀμερικῇ, ἴσης περίπου πρὸς ἀλλήλους ἐκτάσεις, σιδηροδρόμων ἔχει ὡς ἑξῆς :

Ἀγγλία. — Σιδηρόδρομος ἀπὸ Λονδίνου εἰς Μάντσεστερ, ἀπόστασις 327 χιλιομέτρων, μετὰ 2 σταθμῶν, διανυομένη εἰς 4 ὥρας καὶ 15 λεπτά, ταχύτης 77 χιλιομέτρων τὴν ὥραν.

Ἠνωμένοι Πολιτεῖαι. — Σιδηρόδρομος ἀπὸ Νέας Ὑόρκης εἰς Βασιγκτῶνα, ἀπόστασις 364 χιλιομέτρων, μετὰ 3 σταθμῶν, διανυομένη εἰς 5 ὥρας καὶ 18 λεπτά, ταχύτης 68.7 χιλιομέτρων τὴν ὥραν. — Σιδηρόδρομος ἀπὸ Νέας Ὑόρκης εἰς Βοστόνην, ἀπόστασις 377 χιλιομέτρων, μετὰ 6 σταθμῶν, διανυομένη εἰς 6 ὥρας, ταχύτης 62.8 χιλιομέτρων τὴν ὥραν.

Γαλλία. — Σιδηρόδρομος ἀπὸ Παρισίων εἰς Ποκτιῆ, ἀπόστασις 332 χιλιομέτρων, μετὰ 5 σταθμῶν, διανυομένη εἰς 5 ὥρας καὶ 19 λεπτά, ταχύτης 62.2 χιλιομέτρων τὴν ὥραν. — Σιδηρόδρομος ἀπὸ Παρισίων εἰς Διζιόν, ἀπόστασις 315 χιλιομέτρων, μετὰ 2 σταθμῶν, διανυομένη εἰς 5 ὥρας καὶ 33 λεπτά, ταχύτης 57 χιλιομέτρων τὴν ὥραν.

Γερμανία. — Σιδηρόδρομος ἀπὸ Βερολίνου εἰς Μίνδεν, ἀπόστασις 320 χιλιομέτρων, μετὰ 7 σταθμῶν, διανυομένη εἰς 5 ὥρας καὶ 35 λεπτά, ταχύτης 57.3 χιλιομέτρων τὴν ὥραν.

Ἀυστρία. — Σιδηρόδρομος ἀπὸ Βιέννης εἰς Πίλσεν, ἀπόστα-

σις 349 χιλιομέτρων, μετὰ 11 σταθμῶν, διανυομένη εἰς 6 ὥρας καὶ 45 λεπτά, ταχύτης 52 χιλιομέτρων τὴν ὥραν.

Ἰταλία. — Σιδηρόδρομος ἀπὸ Ρώμης εἰς Πίσαν, ἀπόστασις 335 χιλιομέτρων, μετὰ 8 σταθμῶν, διανυομένη εἰς 7 ὥρας, ταχύτης 47.8 χιλιομέτρων τὴν ὥραν.

Ἰσπανία. — Σιδηρόδρομος ἀπὸ Μαδρίτης εἰς Σαραγόσαν, ἀπόστασις 340 χιλιομέτρων, μετὰ 9 σταθμῶν, διανυομένη εἰς 9 ὥρας καὶ 26 λεπτά, ταχύτης 34.5 χιλιομέτρων τὴν ὥραν.

Πορτογαλλία. — Σιδηρόδρομος ἀπὸ Λισαβῶνος εἰς Ὀπόρτον, ἀπόστασις 336.5 χιλιομέτρων, μετὰ 18 σταθμῶν, διανυομένη εἰς 11 ὥρας, ταχύτης 30.6 χιλιομέτρων τὴν ὥραν.

Ἡ Ἑλλάς ἐν τῇ Παγκοσμίῳ Ἐκθέσει τῶν Παρισίων

Ἡ Βουλὴ ἐψήφισεν ἐσχάτως δρ. 250,000 δι' ἔξοδα τῆς συμμετοχῆς τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν ἐν Παρισίῳ τελεσθησομένην Παγκόσμιον Ἐκθεσιν τοῦ 1889. Κατὰ τὴν ἀπὸ 8 δεκεμβρίου 1888 εἰσηγητικὴν τοῦ σχετικοῦ νομοσχεδίου ἔκθεσιν τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἀναγραφῇ ἡ πίστωσις αὕτη εἰς τὸν τακτικὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1889. Διατί; Ἐπειδὴ οὐδὲν ὕλικόν ἐμπόδιον παρενεβάλλετο εἰς τὴν τοιαύτην ἀναγραφὴν τῆς, ὑπολείπεται ἡ θεωρία τῶν ἐκτάκτων προϋπολογισμῶν, διὰ τῶν ὁποίων ἡ κυβέρνησις, τόσον ἐπὶ τῆς προκειμένης πιστώσεως ὅσον καὶ ἐπὶ πολλῶν ἄλλων γενικοῦ εἰς ἑκατομμύρια ἀθροίσματος, εὔρε τὸ μυστήριον νὰ παριστῇ τοὺς τακτικούς τῆς προϋπολογισμοὺς ἐν προσεγγίζοντι ἢ καὶ κατωρθωμένῳ ἰσοζυγίῳ. *Sancta simplicitas!*

Ἐκ τοῦ ἐναντίου, πρὸ δεκαετίας, ἡ δαπάνη τῆς συμμετοχῆς τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν τελεσθεῖσαν τῷ 1878 Παγκόσμιον ἐν Παρισίῳ Ἐκθεσιν ἐθεωρεῖτο ὡς κατὰ φύσιν ἀνήκουσα εἰς τὴν ἔννοικον τοῦ τακτικοῦ προϋπολογισμοῦ, ἐφ' ᾧ καὶ ἀνεγράφη ἐν μὲν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ 1877 διὰ δρ. 150,000, ἐν δὲ τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ 1878 διὰ δρ. 50,000, χορηγηθειῶν κατόπιν καὶ ἐτέρων δρ. 50,000 διὰ τοῦ διατάγματος τῆς 18 μαιου

1878, κυρωθέντος διὰ τοῦ νόμου τῆς 13 νοεμβρίου 1878. Ἐὰν προσθίσωμεν εἰς τὰς πιστώσεις ταύτας καὶ τὴν διὰ τοῦ διατάγματος τῆς 31 αὐγούστου 1879 χορηγηθεῖσαν συμπληρωτικὴν ἐκ δρ. 20,000, αἱ διὰ τὴν ἐν Παρισίοις Ἐκθεσιν τοῦ 1878 προϋπολογισθεῖσαι δαπάναι τῆς Ἑλλάδος ἀνέβησαν τότε εἰς δρ. 270,000. Ὡστε καταβιβάζων ὁ ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν ἐν τῇ Βουλῇ τὸ ποσὸν τοῦτο εἰς δρ. 250,000, ἀπώλεσεν ἐκ παροξυνοῦ τὸ δέκατον τρίτον τῆς ἰσχύος τοῦ ἀπὸ τῶν προηγουμένων ἐπιχειρήματός του. Ἀπώλεια ἀσήμαντος. Καὶ ἄνευ τοῦ τοιούτου ἡ πίστις θὰ ἐγένετο δεκτὴ. Ὑπολείπεται ἐκ τῶν ὑστέρων ἡ ὑπόθεσις τοῦ κατὰ τὴν μέθοδον τῶν αὐτῶν προηγουμένων διπλασιασμοῦ τῆς ψηφισθείσης ποσότητος τῶν δρ. 250,000, ὑπόθεσις τῆς ὁποίας τὰ διδόμενα ἐγένοντο εἰς ὑπερβολὴν συνήθη. Τὸ πᾶν εἶναι νὰ ἐμβῇ τις εἰς τὸν χορὸν. Οἱ μουσικοὶ θὰ πληρωθῶσι κατόπιν.

Τὸ ἀκριβὲς εἶναι, ὅτι οἱ μεγάλοι αὐτοὶ τῆς νεωτέρας βιομηχανίας διεθνεῖς ἀγῶνες εἶναι ἰκανῶς δαπανηροί. Ἴνα κρίνωμεν ἐκ μόνου τοῦ προσώπου τοῦ φιλοξενουῦντος, ἡ ἐν Παρισίοις Παγκόσμιος Ἐκθεσις τοῦ 1878 διήρκεσεν 194 ἡμέρας, ἀπὸ τῆς 1 μαΐου μέχρι τῆς 10 νοεμβρίου 1878, εἰσέπραξε 12, 653, 746 φράγκα, ἤτοι κατὰ μέσον ὄρον 65,225 φρ. καθ' ἑκάστην, καὶ δὲν ἐπῆρκεσαν ταῦτα εἰς τὰς δαπάνας τῆς, ἐπιβαρυνθείσης τῆς γαλλικῆς κυβερνήσεως διὰ τοῦ ὑπολοίπου.

Κατὰ τὴν πρὸς τὸν ἐπὶ τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας ὑπουργὸν τῆς Γαλλίας ἔκθεσιν τοῦ κ. Berger ἡ συμμετοχὴ τῶν ξένων ἐπικρατειῶν εἰς τὴν ἐν Παρισίοις Παγκόσμιον Ἐκθεσιν τοῦ 1889 δύναται νὰ καταταχθῇ εἰς τέσσαρας κατηγορίας: α') ἐπικράτεια λαμβάνουσαι μέρος δι' ἐπισήμων ἐπιτροπῶν καὶ κυβερνητικῶν ἐπιχορηγήσεων, β') ἐπικράτεια λαμβάνουσαι μέρος δι' ἰδιωτικῶν ἐπιτροπῶν καὶ κυβερνητικῶν ἐπιχορηγήσεων, γ') ἐπικράτεια λαμβάνουσαι μέρος δι' ἰδιωτικῶν ἐπιτροπῶν καὶ ἰδιωτικῶν ἐπιχορηγήσεων, δ') ἐπικράτεια μὴ λαμβάνουσαι μέρος καθόλου.

Εἰς τὴν α' κατηγορίαν ἀνήκουσιν αἱ ἐξῆς ἐπικράτειαί: Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι 1,200,000 φρ., Ἑλβετικὴ 450,000 φρ.,

Ἑλλάς 200,000 φρ. (ἤτοι δρ. 250,000), Νορβηγία 140,000 φρ., Ἰαπωνία 500,000 φρ., Μεξικόν, αἱ διάφοροι ἐπικράτειαί τῆς Νοταίου Ἀμερικῆς, Σερβία, Περσία, Σιάν, Μαρρόκον καὶ Τρανσβάλδ, τῶν ὁποίων αἱ ἐπιχορηγήσεις δὲν εἶχον ἔτι ὁρισθῆ τῇ 31 δεκεμβρίου 1888.

Εἰς τὴν β' κατηγορίαν ἀνήκουσιν αἱ ἐξῆς ἐπικράτειαί: Βέλγιον 600,000 φρ., Ἰσπανία 500,000 φρ., Ρουμανία 200,000 φρ., Δανία 140,000, Πορτογαλλία 137,000 φρ., Λουξεμβούργον τοῦ ὁποίου δὲν εἶχεν ἔτι ὁρισθῆ ἡ ἐπιχορήγησις.

Εἰς τὴν γ' κατηγορίαν περιλαμβάνονται αἱ ἐξῆς ἐπικράτειαί: Ἀγγλία 1,500,000,000 φρ. ἀπὸ συνεισφορᾶς τῶν ἐκθετῶν, Αἴγυπτος 120,000 φρ. ἐπίσης, Ρωσία, Ἰταλία, Αὐστρουγγαρία, Ὀλλανδία καὶ Κίνα, ἐν ταῖς ὁποίαις ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία δὲν ἐδημοσίευσεν τὰ ὅποια κατήρτισεν σχετικὰ διὰ τὰς δαπάνας τῆς ἐν τῇ Ἐκθέσει συμμετοχῆς των κεφάλαια.

Εἰς τὴν δ' κατηγορίαν περιλαμβάνονται αἱ ἐξῆς ἐπικράτειαί: Γερμανία, Σουηδία, Τουρκία καὶ Μυροβοούνιον.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν Ἑλλάδα ἰδιαιτέρως, ἡ μὲν προπαρρασκευὴ καὶ διεξγωγή τῶν τῆς συμμετοχῆς αὐτῆς εἰς τὴν Ἐκθεσιν ἀνετέθησαν διὰ τοῦ ἀπὸ 11 ἰανουαρίου 1888 διατάγματος εἰς τὴν ἐπὶ τῶν Ὀλυμπίων καὶ Κληροδοτημάτων ἐπιτροπὴν, ἡ δὲ ψηφισθεῖσα δαπάνη τῶν 250,000 δρ. ἀφορᾷ τὴν διακόσμησιν τοῦ ἐν τῇ Ἐκθέσει παρρωρηθέντος χώρου, τὴν μεταφορὰν καὶ ἐπικρατορὰν τῶν ἐκθεμάτων, τὴν ἀποζημίωσιν τοῦ ἀναγκασίου προσωπικοῦ(;) καὶ τὰ ἄλλα ἀναπόφευκτα ἔξοδα, ὡς ἀνέφερον ἡ πρὸς τὴν Βουλὴν δικαιολογικὴ ἔκθεσις τοῦ νομοσχεδίου.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ

Ἐκ τῶν ἐπισήμων πινάκων, τῶν δημοσιευθέντων ἐσχάτως ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τῆς δικαιοσύνης, προκύπτει ἡ ἐπομένη κατάστασις τῶν κατὰ τὸ α' ἐξάμηνον τοῦ 1888 ἐργασιῶν τῶν δικαστηρίων τῆς Ἑλλάδος.

Άρειος Πάγος. — Εξέδωκε 317 αποφάσεις, ἐξ ὧν 234 κατ' ἀντιμωλίαν καὶ 83 ἐρήμην. Ἐπὶ τοῦ συνόλου 216 πολιτικά (13 ἐπὶ ἐλάττων τῆς α' ἐξαμηνίας 1887) καὶ 101 ποινικὰ (16 ἐπὶ πλέον τῆς α' ἐξαμηνίας 1887). Πρὸς ἕκαστον ἀρειοπαγίτην ἀναλογοῦσιν 21 αποφάσεις καθ' ἐξάμηνον καὶ δι' ἐκάστην ἀπόφασιν 9 ἡμέραι. Ἐμείναν ἐκκρεμεῖς εἰς τὰ πινάκια τοῦ Ἀρείου Πάγου ὑποθέσεις 1801 (153 ἐπὶ πλέον τῆς α' ἐξαμηνίας 1887).

Ἐφετεία. — Τὰ 5 τοῦ Κράτους ἐφετεῖα ἐξέδωκαν 2,873 αποφάσεις (113 ἐπὶ πλέον τῆς α' ἐξαμηνίας 1887), ἐξ ὧν 1668 κατ' ἀντιμωλίαν καὶ 1205 ἐρήμην. Αἱ δευτεραὶ παρ' ὀλίγον ἀποτελοῦσι τὸ ἥμισυ τῶν πρώτων. Ἐν γένει ἡ μὲν ἐρημοδικία ἔχει τι αὐξάνον (1073 αποφάσεις τὴν α' ἐξαμηνίαν 1887) καὶ ἡ κατ' ἀντιμωλίαν ἐκδικασίς ἔχει τι ἐλαττούμενον (1687 αποφάσεις τὴν α' ἐξαμηνίαν 1887). Ὡστε σχετικῶς πρὸς τὴν α' ἐξαμηνίαν 1887, κατὰ τὴν α' ἐξαμηνίαν 1888 αἱ κατ' ἀντιμωλίαν αποφάσεις ἠλαττώθησαν κατὰ 19, ἐνῶ τούναντίον αἱ ἐρήμην ἠυξήθησαν κατὰ 132 ἢτοι 10 τοῖς ο/ο. Ἀφ' ἐτέρου ἡ ποινικὴ ἐργασία τῶν δικαστικῶν συμβουλίων παρουσιάζει ἀξιοσημείωτον αὐξήσιν, διότι, ἐνῶ κατὰ τὴν α' ἐξαμηνίαν τοῦ 1887 ἐξεδόθησαν 675 βουλευόμενα, κατὰ τὸ αὐτὸ διάστημα τοῦ 1888 ἐξεδόθησαν 1125, ἢτοι 450 ἐπὶ πλέον, αὐξήσας 31 τοῖς ο/ο. Αἱ μείνασαι ἐκκρεμεῖς ἐν τοῖς πινάκιοις τῶν ἐφετειῶν ὑποθέσεις εἰς τὸ τέλος τῆς α' ἐξαμηνίας τοῦ 1888 ἀνέρχονται εἰς 5825, παρουσιάζουσαι ἐλάττωσιν κατὰ 95 ὑποθέσεις ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν ἀντίστοιχον ἐξαμηνίαν τοῦ 1887. Τὰ μᾶλλον βεβαρυμένα πινάκια εἰσὶ τὰ τοῦ ἐφετείου Ἀθηνῶν (2843 ὑποθέσεις), τὰ τοῦ Πατρῶν (1770 ὑποθέσεις) καὶ τὰ τοῦ Νευπλίου (1109 ὑποθέσεις). Συγκρίνοντες τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐκδοθεισῶν ἀποφάσεων πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐφετῶν, ἀνερχομένων εἰς 47, παρατηροῦμεν, ὅτι ἡ ἐξάμηνος ἐργασία ἐκάστου ἐρέτου περιλαμβάνει κατὰ μέσον ὄρον 62 αποφάσεις, ἐξ ὧν 36 κατ' ἀντιμωλίαν καὶ 26 ἐρήμην. Πρὸς ἐκάστην κατ' ἀντιμωλίαν ἀπόφασιν ἀναλογοῦσι 5 ἡμέραι.

Πρωτοδικεῖα. — Ὅλα τὰ πρωτοδικεῖα τοῦ Κράτους ἐξέδω-

καν 23,659 αποφάσεις (24,742 τὴν α' ἐξαμηνίαν 1887). Ἐλάττωσι λοιπὸν κατὰ 1083 αποφάσεις ἐν τῇ α' ἐξαμηνίᾳ 1888. Τὰ καθυστερήσαντα πρωτοδικεῖα εἰσὶ τὰ τῆς Λαμίας, Νευπλίου, Τριπόλεως, Καλαμών, Κυπαρισσίας, Σπάρτης, Πατρῶν, Μεσολογγίου, Λευκάδος, Κερκλληνίδας, Ἄρτης, Βόλου καὶ Κορδίτσας. Ἐκ τῶν 23,659 ἀποφάσεων αἱ 15,411 κατ' ἀντιμωλίαν καὶ αἱ 8,248 ἐρήμην, ἢτοι τὸ $\frac{1}{3}$ τοῦ ὅλου. Αἱ μείνασαι ἐκκρεμεῖς ἐν τοῖς πινάκιοις τῶν πρωτοδικείων ὑποθέσεις ἀνέρχονται εἰς 5,064 ἀντὶ τῶν 4,381 τῆς α' ἐξαμηνίας 1887, ἢτοι 683 ἐπὶ πλέον. Τὰ μᾶλλον βεβαρυμένα πινάκια εἰσὶ τὰ τῶν πρωτοδικείων Τριπόλεως 858, Νευπλίου 696, Σπάρτης 672, Πατρῶν 571, Ἠλείας 539 κλπ. Καθ' ὅλα τὰ ἐξαγόμενα τῶν ἀριθμῶν, ἡ πρωτοβάθμιος δικαιοσύνη εἶναι ἐνημερωτέρη τῆς δευτεροβάθμιας. Αἱ ἐργασίαι τῶν πρωτοδικείων συγκρινόμεναι πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν πρωτοδικῶν, ἀνερχομένων εἰς 161, δικτελοῦσιν εἰς τὰς ἐξῆς κατὰ μέσον ὄρον ἀναλογίως. Πρὸς ἕκαστον μὲν πρωτοδικὴν ἀναλογοῦσιν 147 αποφάσεις, ἐξ ὧν 96 κατ' ἀντιμωλίαν καὶ 51 ἐρήμην, πρὸς ἐκάστην δὲ κατ' ἀντιμωλίαν ἀπόφασιν δύο περίπου ἡμέραι. Σημειωτέον ὅμως, ὅτι ἱκανοὶ τὸν ἀριθμὸν πρωτοδικῶν ἐκτελοῦσιν ἐνακριτικὰ καθήκοντα, ὅπερ αὐξάνει τὴν ἐργασίαν τῶν λοιπῶν.

Πλημμελειοδικεῖα. — Αἱ ἐνώπιον τῶν πλημμελειοδικείων τοῦ κράτους εἰσαχθεῖσαι δίκαι ἀνήλθον εἰς 24,579, ὑπερβαίνουσαι τὰς τῆς α' ἐξαμ. τοῦ 1887 κατὰ 4,346 δίκας. Αὐξήσας λοιπὸν τῶν ἐπὶ πλημμελήματι κατηγοριῶν κατὰ 18 τοῖς ο/ο. Ἐκ τῶν εἰσαχθεῖσῶν δικῶν μόνον τὸ ἥμισυ ἢτοι 12,037 ἐξεδικάσθησαν κατ' ἀντιμωλίαν, ἐκ δὲ τῶν λοιπῶν 12,037 μὲν ἐδικάσθησαν ἐρήμην, αἱ δὲ λοιπὰί 3,738 ἀνεβλήθησαν. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἐρημοδικίας τοῦ 1888, ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ 1887, παρουσιάζεται κίσθητὴ ἐλάττωσις, διότι ἐνῶ κατὰ τὴν α' ἐξαμ. 1887 αἱ ἐρημοδικαὶ σχεδὸν ἐξισοῦντο πρὸς τὰς κατ' ἀντιμωλίαν δίκας, κατὰ τὴν α' ἐξαμ. 1888 αἱ κατ' ἀντιμωλίαν ὑπερβαίνουσαι τὰς ἐρημοδικίας κατὰ 3,233. Ὡς πρὸς τὰς ἀνεβληθείσας παρατηρεῖται τάσις τις πρὸς ἐλάττωσιν, καθόσον κατὰ μὲν τὴν α' ἐξαμ. 1887 ἐπὶ 20,233 εἰσαχθεῖσῶν δικῶν

ἀνεβλήθησαν 3,375 ἤτοι 17 περίπου τοῖς ο/ο, κατὰ δὲ τὴν α' ἐξαμ. 1888 ἐπὶ 24,579 δικῶν ἀνεβλήθησαν 3,738, ἤτοι 15 τοῖς ο/ο. Τὰ ἐκδοθέντα βουλευόμενα κατὰ τὴν α' ἐξαμ. 1888 ἀνέρχονται εἰς 17,857 ἤτοι 5,354 ἐπὶ πλέον τῆς α' ἐξαμ. 1887. Ἐκ τῶν εἰσπραττεινῶν δικῶν κατὰ τὴν α' ἐξαμ. 1888 ἀναλογεῖ μίκα ἐπὶ πλημμελήματι δίκη ἐπὶ 81 κατοίκων, ἐὰν δὲ τηρηθῆ ἡ αὐτὴ ἀναλογία καὶ διὰ τὴν β' ἐξαμ. τοῦ ἔτους θέλει ἀναλογηθῆ δι' ὁλόκληρον τὸ 1888 μίκα ἐπὶ πλημμελήματι δίκη ἐπὶ 40 μόνον κατοίκων! Ἡ αὐξήσις τῶν ἐπὶ πλημμελήματι δικῶν, δύναται νὰ εἴπῃ τις, εἶναι γενικὸν φαινόμενον σταθερῶς παρατηρηθὲν εἰς ἅπαντα σχεδὸν τὰ ἔθνη. Ἡ ἀνέυρεσις τῶν αἰτίων αὐτῆς ἐκρέυγει τοῦ σκοποῦ τῆς παρούσης μελέτης.

Ἀνακριταί. — Ἐπαρατώθησαν 8,619 ἀνακρίσεις ἤτοι 2,887 ἐπὶ πλέον τῆς α' ἐξαμ. 1887, ἔμειναν δὲ ἐκκρεμεῖς εἰς χεῖρας τῶν ἀνακριτῶν 5,224 ἀνακρίσεις ἤτοι 3,891 ἐπὶ ἔλαττον τῆς α' ἐξαμ. 1887. Αἱ παρὰ τοῖς εἰσαγγελεῦσιν ἐκκρεμεῖς ὑποθέσεις ὑπελογίσθησαν εἰς 16,434, ἐξ ὧν 11,600 ἔτοιμοι πρὸς εἰσκαγωγὴν εἰς τὸ ἀκροατήριον καὶ 4,834 πρὸς ἐπεξεργασίαν. Κατὰ τὴν α' ἐξαμ. 1887 ὑπελογίζοντο εἰς 16,980 αἱ εἰς τὰ εἰσαγγελικὰ γραφεῖα ἐκκρεμεῖς ὑποθέσεις, ἐπομένως ἐλάττωσις ὑπὲρ τῆς α' ἐξαμ. 1888 κατὰ 546 ὑποθέσεις.

H. APTEA. ΑΘΑΝΑΤΟΣ

ΕΠΙΤΗΔΕΥΜΑΤΙΚΟΙ ΦΟΡΟΙ ΑΘΗΝΩΝ

Παριστάμεθα εἰς περίεργον ἐξέλιξιν τῆς ἐν Ἑλλάδι ἰσχυροῦς φορολογικῆς πολιτικῆς. Καθ' ὅλα τὰ φαινόμενα ἀπώλεσεν αὕτη τὸ γενικὸν ἰσχυρὸς τῆς. Ὅπου πρόκειται περὶ μεμονωμένων ἀτόμων καὶ κοινοτήτων εἶναι ἀμελίκτος, ὅπου πρόκειται περὶ συγκεντρωμένων πολυπληθῶν ὁμάδων ὁ δισταγμὸς ἤρχισε νὰ ταράττῃ τὴν ψυχὴν τῆς. Πάντα ταῦτα ἀνάγονται εἰς τὴν φύσιν τοῦ ὀργανισμοῦ αὐτῆς.

Τελευταῖον οἱ ἐπιτηδευματῖαι τῶν Ἀθηνῶν ἔθεσαν τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ συμπτώματος, μετὰ τρόπου δεικνύοντος τὰς γενικὰς τάσεις. Εὐθὺς ὡς ἠσθάνθησαν τὴν φορολογικὴν ψαλλίδα εἰσερχομένην μέχρι τοῦ δέματός των, «δὲν πταίω ἐγώ», φωνάζει ἡ φορολογικὴ πολιτικὴ, ἀλλ' ὁ ἐπιτηδευματικὸς κατάλογος. Ὁ τολαίπυρος χάρτης! Μὴ δυνάμενος νὰ ὁμιλήσῃ, παραπέμπεται εἰς τὸν ἀνακριτὴν. Ἐν τῷ μεταξὺ περέρεται ἡ λαϊκὴ ἀγανάκτησις καὶ ὁ χρόνος διδάσκει.

Συγκεκριμέναι ἐν τοῖτοις αἱ συντεχνίαι τῶν Ἀθηνῶν δὲν φαίνονται διατεθειμέναι νὰ καταστρατηγηθῶσιν. Ὅχι ὅτι ὑπάρχει τις βιομήχανος ἐν αὐταῖς, ὅστις δὲν αἰσθάνεται κατὰ βάθος τὴν τιμὴν καὶ τὴν ὑποχρέωσιν νὰ συνεισφέρῃ ἀναλόγως τῶν πόρων του εἰς τὰ βάρη τῆς ἐπικρατείας, ἀλλ' ὅτι ὅλοι, στέργοντες εἰς τὴν δικαίαν τῶν ἐλευθέρων πολιτῶν φορολογίαν, δὲν ἔνοουσι νὰ γείνωσιν ἐπὶ τέλους ἔρμαια σατραπικῆς ἐκμεταλλεύσεως. Ἡ ἐπομένη ἀναφορὰ τῆς συντεχνίας τῶν χρωματιστῶν περιέχει τὴν ἀφετηρίαν τῶν γενικῶν βλέψεων.

ΑΝΑΦΟΡΑ ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΣΥΜΤΕΧΝΙΑΣ ΤΩΝ ΧΡΩΜΑΤΙΣΤΩΝ

Πρὸς τὸν κύριον Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν

Κύριε Ὑπουργέ

Οἱ ὑπογεγραμμένοι χρωματισταὶ ἐπεφορτίσθημεν ὑπὸ τῆς ἡμετέρας Συντεχνίας, νὰ υποβάλωμεν πρὸς τὴν κυβέρνησιν τὰς σκέψεις τῆς ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς τῶν ἐπιτηδευματιῶν φορολογίας. Ἡ πόλις τῶν Ἀθηνῶν διατελεῖ ἀκόμη ὑπὸ τὰς ἐντυπώσεις τῶν ὑπερόγκων φόρων, τοὺς ὁποίους ἠπείλησε κατὰ τῶν ἐπιτηδευματιῶν τῆς ὁ πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἐκτελεῖς εἰς τὸ δημαρχεῖον κατάλογος. Ἡ συντάξις αὐτὸν δημοσίᾳ ἐρχῆ ἀνέλκυε βαρεῖαν εὐθύνην.

Αἱ τὰς ὁποίας διατάξατε κατάσχαις τοῦ καταλόγου τούτου καὶ παραπομπὴ αὐτοῦ εἰς τὴν εἰσαγγελίαν ἐπὶ κατηγορίᾳ πλαστογραφίας, ὑπῆρξεν βεβαίως μέτρον εὐτυχεστάτον. Ἐσταμάτατε τὴν ὀρμὴν τοῦ ἐξεγερθέντος ρεύματος τῆς κοινῆς ἀγανάκτησεως καὶ ἐν σήμερον ἡ συνῆθροισις τῶν διαλογι-

σμῶν τοῦ λαοῦ ἐξακολουθῆ, ὑπάρχει ὁ καιρὸς πρὸς τὴν κανονικὴν λύσιν. Οἱ βιομήχανοι τῶν Ἀθηνῶν ἐνδικρέρονται νὰ ἀποκλυθῆ τελείως, ἂν ἡ πλαστογραφία συνετελέσθῃ ὑπὲρ τοῦ φορολογουμένου ἢ ὑπὲρ τοῦ φορολόγου, καὶ ἐλπίζουσιν, ὅτι ἡ δικαιοσύνη θὰ πατάξῃ ἀμείλικτος τοὺς, εἴτε κατὰ τὸν ἕνα τρόπον εἴτε κατὰ τὸν ἄλλον, ἐγκληματοῦντας ἐπὶ τῶν ἰδρώτων τοῦ λαοῦ.

Καίτοι μετὰ τὸ γεγονός τῆς κατασχέσεως ὁ φορολογικὸς κατάλογος τῶν ἐπιτηδευματιῶν δὲν δύναιται νὰ θεωρηθῆ ὡς ἐν τῷ δημηρχεῖῳ κατὰ νόμον ἐκτεθειμένος, κατ' ἀκολουθίαν δὲ ἡ προθεσμία τῆς ὑποβολῆς τῶν κατ' αὐτοῦ ἐνστάσεων δὲν δύναται νὰ ὑποτεθῆ ὡς τρέχουσα διὰ τὴν τελεσιδικίαν τῆς καταρτίσεώς του, ἀνκτόρευκτον θεωρεῖ ἡ ἡμετέρα συντεχνία, πρὸς καθυσχύσιν τῶν πνευμάτων καὶ κατὰ πικρὸς ἐνδεχόμενου πλαγιασμοῦ, ἵνα βεβαιώσῃ τὰ ἀνωτέρω ἐπίσημος τοῦ ὑπουργείου διακήρυξις, διότι τὰ κατὰ τὴν ἔκρηξιν τῆς λαϊκῆς ἀγκυκλήσεως συστηματικῶς διαδοθέντα ὑπὸ τῶν ὀργάνων τῆς ἐξουσίας ἀνὰ τὴν πόλιν, περὶ ἀνακλήσεως τοῦ καταλόγου, ἐθεωρήθησαν ὑπόπτως ὑπὸ τῶν πολιτῶν, ἡ δὲ προχθεσινὴ ἐν τῇ Βουλῇ δῆλωσις ὑμῶν, διαφοροτρόπως ὑπὸ τῶν ἐφημερίδων δημοσιευθεῖσα, ἀπέληξεν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον εἰς ἀμφιβολίαν.

Ἐν τῇ ἀναθεωρήσει τοῦ φορολογικοῦ καταλόγου τῶν ἐπιτηδευματιῶν, ἡ ἡμετέρα συντεχνία ἔχει δι' ἐλπίδος, ὅτι ὁ ἔλεγχος τῆς φορολογικῆς δυνάμεως τῶν ἐργατικῶν τάξεων δὲν θέλει ἐνεργηθῆ τυπικῶς καὶ ὑπὸ μόνην τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ ταμειυτικοῦ πνεύματος. Ἡ πύλις τῶν Ἀθηνῶν διατελεῖ εἰς κρίσιν τοιαύτης ἐντάσεως, ὥστε, διότι ἐγένετο αὕτη χρονία, περιεβλήθη πράγματι ἐπικινδυνωδέστατον χαρακτῆρα. Τὰ μέσα τῆς Ἀθηναϊκῆς ζωῆς περιωρίσθησαν, οἱ πόροι τῶν οικογενειῶν τῆς ἐρθασαν εἰς τὸ τελευταῖον σημεῖον, ἡ χρηματικὴ πίστις πρὸς κειροῦ τὴν ἀπεχαιρέτησε, τοιαύτη ἐποχὴ δὲν εἶναι ἐποχὴ εἰς πολλὰ πλαιοκισμῶν τῶν ἐπαγγελματικῶν φόρων.

Ἡ Συντεχνία τῶν ἐν Ἀθήναις Χρωματιστῶν ὑποβάλλει εὐσεβάστως πρὸς τὴν κυβέρνησιν ὡς μέτρον κοινῆς σωτηρίας τὸν περιορισμὸν τῆς ἐπιτηδευματικῆς φορολογίας εἰς τὰ μέχρι τοῦδε

ὑπάρχοντα ὄρια. Βεβαίως καὶ ταῦτα εἶναι δυσανάλογα πρὸς τὴν καταλαβούσαν τὰς ἐργατικὰς τάξεις τῶν Ἀθηνῶν οἰκονομικὴν δυσπραγίαν, ἀλλ' εἶναι ἀνάγκη τῆς ἐπικρατείας καὶ οὐδεὶς ἐννοεῖ νὰ μὴ ὑποκύβῃ εἰς αὐτήν. Ἀπέναντι ὅμως τῆς νέας βαρυτάτης καὶ ἀνίσου εἰς τὰς βάσεις τῆς φορολογίας τῶν ἐπιτηδευματιῶν σταματᾷ πᾶς περὶ τοιαύτης ἀνάγκης διαλογισμὸς, διότι προηγεῖται ἡ ὑπερτέρα ἀνάγκη τῆς ἐγκαταλείψεως τῶν βιομηχανικῶν ἔργων, ἐκ τῆς ὁποίας οὐδὲν πρὸς οὐδὲνα ὄφελος.

Νομίζομεν οἱ ὑπογεγραμμένοι, ὅτι ἐξετελέσαμεν τὸ ἀνατεθὲν ἡμῖν καθήκον καὶ διατηροῦμεν τὴν προσδοκίαν, ὅτι ἡ φωνὴ τοῦ λαοῦ θὰ εὖρη ἡγῶ εἰς τὰς σκέψεις τῆς κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις 26 Ἰανουαρίου 1889.

Ἵπσημειούμεθα εὐσεβάστως

Κ. Κοντανίδης, Γ. Παδόπουλος, Γ. Μαργαρίτης, Ι. Πλιόπουλος, Α. Ζωγράφου, Ε. Ἀλεξάνδρου, Γ. Ἀσκληπιάδης, Β. Βενετσάνος, Κ. Φλωρίτης, Π. Κουτσόπουλος, Δ. Καραγιάννης, Δ. Κουδούνας.

ΕΘΝΙΚΟΝ ΠΡΟΣΤΙΜΟΝ 29,698,889 ΔΡΑΧΜΩΝ

Τὴν παράθεσιν τῶν φυσικῶν νόμων τῆς πολιτικῆς οἰκονομίας ἐπακολουθεῖ μετὰ τσαύτης σταθερότητος ἡ τιμωρία, ὥστε δὲν δύναται τις εἰμὴ νὰ θυμύσῃ τὴν μοιραίαν αὐτὴν ἀρμονίαν τοῦ ὑπερτάτου ποινικοῦ ἐξαγνισμοῦ. Ἡ θετικὴ τῶν ἐθνῶν νομοθεσία, μεθ' ὅλας τὰς προνοίας καὶ τοὺς ἀλλεπαλλήλους προσδιορισμούς της, εἶναι ὡχρὸν ἀντίγραφον τοῦ ὑπερτάτου νόμου τῆς φύσεως, ὅστις ἀδικόπως βυθίζει τὸν δρόμον του καὶ ἀμείλικτως ἐγγράττει τὰς ἐφαρμογὰς του ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς παγκοσμίου ζωῆς.

Ἐπεβλήθησαν εἰς τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν φόροι ὑπερβαίνοντες τὰς οἰκονομικὰς δυνάμεις του. Πρὸ τριῶν ἐτῶν ἀφῆρουν οὗτοι τὸ τρίτον τοῦ εἰσοδήματός του (1). Ἐκτοτε οἱ ὀδόντες τῆς φο-

(1) Ἡ «Οἰκονομικὴν Ἐπιθεώρησιν» φιλ. 134, μαῖου 1888, σελ. 50 καὶ 51.

ρολογικῆς μηχανῆς εἰσῆλθεν βαθύτερον ἐπὶ εἰς τὰς σάρκας τοῦ ἔθνους. Ἐν τῷ μέσῳ τῆς χαρτίνης ἐλευθερίας του ἡ ἐκμετάλλευσις τοῦ ἀνθρώπου ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου ἀνεπιβάσθη εἰς δόγμα τῆς ὑψηλῆς πολιτικῆς. ἡ περιουσία του ἀφέθη ὡς σχολάζουσα περιουσία εἰς χεῖρας τῶν διαχειριστῶν του, ἡκούσαμεν παιᾶνας, διότι εὐρέθη τὸ χρῆμά του εἰς τὸν πυθμένα τοῦ βαλκαντίου του, παρέστημεν εἰς πικρὰ γύρεις καὶ ὀλιγαρχικὰς χαράς, ἐτοιμαζόμεθα καὶ δι' ἄλλας, — τὸ ἀκριβὲς εἶναι, ὅτι ἐνώπιον τῆς συγχρόνου γενεᾶς ἀναπτύσσεται μίξ περιφρημος σκηνη τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Εἶναι τὸ συμπόσιον τοῦ Βαλτάσσορ, ἐν τῷ ὁποίῳ, ἐνῶ «μὲ τὰ σκεύη τοῦ λαοῦ τὰ χρυσοῦ καὶ ἀργυροῦ ἔπινον ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ μεγιστάνες αὐτοῦ καὶ οἱ παράσιτοι αὐτοῦ καὶ αἱ πικρακκί αὐτοῦ», ἐξῆλθον αἰφνης δάκτυλοι μυστηριώδους χειρὸς, γράφοντες «ἐπὶ τὸ κόνιαμα» τοῦ τοίχου τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέως : **μηνῆ, θε- κέλ, φαρέξ**, ὃ ἐστίν, ὅπως ἡρμήνευσεν ὁ θεόπνευστος Δα- νιήλ, «ἐμέτρησεν ὁ Θεὸς τὴν βασιλείαν σου, εὐρέθη ὑστεροῦσα καὶ θά συντριβῆ.» — Ἐπίσης νῦν καὶ ἐν Ἑλλάδι ἐν τῷ συμποσίῳ, τὸ ὁποῖον μὲ τὸ χρῆμα τοῦ λαοῦ οἱ ἐκμεταλλεῦταί του εὐωχοῦνται, χεῖρ μυστηριώδους γράφει ἐπὶ τῶν τοίχων του : **πρόστιμον 29,698,889 δραχμῶν**, ὃ ἐστίν, ὡς ἐρμηνεύουσιν οἱ ἐπίσημοι πίνακες τοῦ διεθνούς ἐμπορίου τῆς Ἑλλάδος, ἐνῶ ἡ εἰσαγωγὴ καὶ ἡ ἐξαγωγὴ αὐτῆς ὁμοῦ τῷ 1887 ἀνέβαινον εἰς 234,501,812 δρ. κατέπεσαν τῷ 1888 εἰς 204,802,923, δηλαδὴ ἠλαττώθησαν κατὰ 29,698,889 δρ. ἐν δικαστήματι ἐνὸς ἔτους ! Τιμωρία ἐνδεικτικωτέρα τῆς παραβάσεως τῶν φυσικῶν νόμων τῆς ἐθνικῆς ζωῆς δὲν ἠδύνατο νὰ ὑπάρξῃ. Περιλαμβάνει τὸ ἔθδομον τῆς ἐθνικῆς συναλλαγῆς τὸ ὁποῖον ἀνεπιστρεπτὴ ἀπωλέσθη. Εἶναι προειδοποιήσις. Οἱ εὐωχοῦμενοι πρέπει νὰ ἐτοιμασθῶσιν. Ἐρχεται μοιραίως ὁ ἐξα- γνισμὸς ἀπὸ τῆς ἐξαντλήσεως, ἡ ὁποία κατέλαθε τὴν ὁδὸν τοῦ ἔθνους (*).

(*) ΒΟΥΛΗΣ στατογραφικὰ πρακτικὰ, συνεδρίασις τῆς 15 ἑπρλίου 1880 :

Οἰκονόμος. Νομίζετε, ὅτι οἱ βαρεῖς ὀασμοὶ εἶναι ἐπίνοι, οἷοναι πληροῦσι τὸ βαλλάντιον τῆς ἐπικρατείας. Θέλετε ὅμως εἶσε τὸ ἐναντίον. Καὶ δικαί; Διότι

Αὐτὴ εἶναι ἡ γενικὴ ἔννοια τῶν ἀριθμῶν. Αἱ λεπτομέρειαι ἔχουσι τὰς ἐξῆς διαστάσεις. Πρόκειται περὶ τοῦ εἰδικοῦ ἐμπο- ρίου τῆς Ἑλλάδος. Ἡ μὲν εἰσαγωγὴ του ἀπὸ 131,849,325 δρ. τῷ 1887 κατέπεσαν εἰς 109,149, 1882 δρ. τῷ 1888, ἐλάττωσις 22,700,143 δρ., ἡ δὲ ἐξαγωγὴ του ἀπὸ 112, 652,487 τῷ 1887 κατέπεσαν εἰς 95,653,741 τῷ 1888, ἐλάττωσις 6,998,746 δρ. Μεταξὺ τῶν διαφόρων εἰδῶν αὐτοῦ ἰδοῦ πῶς καθ' ἕκαστον παρίσταται κλιμακῆδὸν ἡ τῆς ἐλαττώ- σεως τάσις εἰς ἀξίαν δραχμῶν :

Α'. — Εἰσαγωγὴ.

	1887	1888	1887
Δημητριακοὶ καρποί	30,803,926	50,193,204	
Υφάσματα	22,347,412	23,094,184	
Ευλεία οἰκοδομικὴ	5,858,092	6,165,947	
Ὀρυκτὰ ἀκατέργαστα	5,536,121	6,156,538	
Μέταλλα κατεργασμένα	3,624,932	2,960,997	
Υγθὺς παρεσκευασμένοι	3,755,639	3,880,444	
Ζάχχαρις	3,473,964	3,495,201	
Δέρματα ἀκατέργαστα κλπ.	3,311,773	3,401,271	
Καρφές	3,040,962	3,089,518	
Ὀρούριον	2,083,150	2,487,690	
Ζῶα	1,910,617	2,482,331	
Νήματα καὶ κλωστοί	1,818,545	1,876,231	
Μέταλλα ἀκατέργαστα	1,716,553	1,865,273	
Δέρματα καὶ ὀστᾶ κατεργασμένα	1,504,359	1,235,410	
Σκεύη ἐκ γῆς καὶ ὑάλου	1,333,231	1,442,382	
Βάμβυξ, λίνον, κάνναβις κλπ.	1,394,374	969,265	
Χάρτης	1,137,417	1,441,187	
Εἰς μεταφορὰν	94,771,067	116,227,073	

ἰκατοῦσι τὰς κρυστάλλους τοῦ ἐπιχρῆματος λαοῦ ἀπὸ ἡμεῶν εἰς ἡμεῶν περι- σσότερον. Καὶ τὴρα μὲν ἀντιλεῖπει ὅσον ὄνασθη, μετὰ ἑξ ὀκτὸς μηνῶν θὰ ἀντλήσῃτε ὀλιγώτερον τοῦ ὅσον ἐπιθυμεῖτε, μετὰ ἑν ἔτος δὲ ἀκόμη ὀλιγώτερον. Μὴ νομι- σῃτε ὅτι εἶναι ἀπεριόριστοι οἱ πόροι τῆς ἐπικρατείας· σκάψατε τὸν ἀγρὸν, θὰ ἔχητε καρποὺς· σκάψατε βαθύτερον, θὰ ἔχητε πλεον καρποῦ· ἀλλ' ἔάν προχω- ρήσῃτε σκάπτοντες, θὰ κατασκευάσῃτε πλέον ὄχι ἀγρὸν ἀλλὰ φρέαρ. Ἡ φορο- λογία σας ἐν ταῦτοις προχωρεῖ, ἀπὸ ἑσους εἰς ἑσας κλιθάνουσα. Τὰ ποσοστά θὰ καταπλημμυρῶσιν τὸν τόπον. Θὰ φθάσῃτε εἰς τὸν πύθον. Αὐτὴ εἶναι ἡ κα- θελικὴ ἔννοια τοῦ συστήματός σας.

Εἶδη	1888	1887
Ἐκ μεταφορᾶς	94,771,067	116,227,073
Χημικὰ προϊόντα	1,061,289	857,419
Εἶδη πολυτελείας	1,014,067	787,893
Συγινία	872,656	822,751
Συλεία βαρελοποιίας	798,578	399,128
Πῆλοι	732,839	888,314
Μηχανία	726,815	362,919
Δασικὰ προϊόντα	662,968	758,698
Φαρμακευτικὰ εἶδη	616,392	930,264
Χαβιάρια	559,861	885,227
Πνευματώδη ποτὰ	361,716	348,189
Ἀποικιακὰ διάφορα	327,561	434,385
Βούτυρον	346,214	431,396
Τυρὸς	288,410	627,784
Ὀρυκτὰ κατεργασμένα	281,414	615,158
Ἐλκία	235,824	201,923
Λάμπαι καὶ πολύφωτα	185,575	160,360
Ἀλεξήλια καὶ ἀλεξίβροχα	177,350	225,926
Κόλλα	171,452	186,624
Διάφορα	5,304,164	9,169,864
Τὸ ὅλον	109,149,182	131,849,325

B'. — Ἐξαγωγή

Εἶδη	1888	1887
Κορινθιακὴ σταφίς	53,250,637	58,057,840
Μεταλλίτις καὶ μόλυβδος	20,691,206	21,954,796
Οἶνοι	4,414,871	5,062,599
Σῦκα	2,659,231	2,076,872
Καπνός	2,510,748	2,317,837
Ἐλαιοδάδα	2,296,982	3,535,821
Σπόγγοι	1,939,737	2,073,324
Βάλανοι	1,416,157	1,319,067
Δέρματα ἀκτεργαστα	735,761	723,691
Ἐλαῖα	711,621	1,055,914
Σμόρις	585,720	370,749
Δέρματα κατεργασμένα	533,080	602,757
Κουκούλια	515,463	342,823
Μάτζα	328,540	573,019
Εἰς μεταφορὰν	92,579,663	100,066,109

Εἶδη	1888	1887
Ἐκ μεταφορᾶς	92,579,663	100,066,109
Τυρὸς	278,302	216,483
Ὀπῶραι νοπαι καὶ ξηράι	271,938	380,974
Σάπων	243,962	352,649
Διάφορα	2,279,876	1,636,279

Τὸ ὅλον 95,653,741 102,652,487

Ἐν γένει ἡ ἐλάττωσις μεταξὺ μὲν τῶν 35 κυριωτέρων κατηγοριῶν τῆς εἰσαγωγῆς ἀφορᾷ τὰς 24, μεταξὺ δὲ τῶν 17 τῆς ἐξαγωγῆς ἀφορᾷ τὰς 10, προσβαλοῦσα κατὰ προτίμησιν τὰ πρῶτα ἐφόδια τῆς ζωῆς καὶ τὰς πρῶτας ὕλας τῆς βιομηχανίας. Ὑπ' ἀμφοτέρας τὰς ἐπόψεις ἐλκύει τὴν προσοχὴν ὁ περιορισμὸς τῆς δραστηριότητος τοῦ ἔθνους. Ἀφ' ἐτέρου προξενεῖ ἐντύπωσιν ἡ αὐξήσις τῶν εἰδῶν τῆς πολυτελείας κατ' ἀντικατοπτρισμὸν τοῦ καθολικοῦ προγράμματος τῆς ἐπιδεικτικῆς πολιτείας, ἧτις διευθύνει τὰ καινά.

ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΚΑΙ ΤΑ ΔΑΣΗ

Τὰ πλείστα τῶν κρατῶν σήμερον πορίζονται σπουδαῖον μέρος τῶν ἐσόδων των καὶ ἱκανοποιοῦσιν οὐκ ὀλίγας τῶν ἀναγκῶν των ἐκ τῶν βιομηχανιῶν, ἃς μετέρχονται καὶ ἐκ τῶν ἰδιοκτησιῶν, ἃς ἐκμεταλλεύονται (1). Οἱ σιδηρόδρομοι, τὰ μεταλλεῖα, αἱ ἀλκικαὶ κλπ. θεωροῦνται ἐν γένει ὡς βιομηχανικαὶ τῶν κρατῶν ἐπιχειρήσεις. Αἱ καλλιεργήσιμα γαῖαι, τὰ δάση καὶ τὰ ἄλλου εἶδους ἀκίνητα, ἐάν τυγχάνωσιν ἰδιοκτησία τοῦ κράτους καὶ πρὸ αὐτοῦ ἐκμεταλλεύονται, εἰσὶν ὡσαύτως οἰκονομικαὶ ἐπιχειρήσεις πρὸς ὄφελός του ἐξασκούμεναι. Ἐν τῇ πρῶτῃ μελέτῃ περιοριζόμεθα εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ ἀναγομένου εἰς τὰ δάση δημοσιονομικοῦ ζητήματος, θέλομεν δὲ ἰδίως

(1) Ἐντα μάλιστα τῶν κρατῶν μετέρχονται καὶ τὸν κεφαλαιοχρὸν ἢ τὸν τραπέζιτον καὶ ἔχουσι μεταχρικὰς μερίδας εἰς τραπεζία, ἢ κεφάλαια τοποθετημένα συμπερόντως ἐν τῷ ἔθνεσσιν. Ἰδε Leroy — Bonillieu τόμ. Α'. σελ. 19, Natures de domaines. Ἄλλα κράτη ἐμπεριλαμβάνει, καθὼς τὸ Perou, ὑπερ εἰσπρατὰς ἐκ τοῦ guano κατ' ἔτος περί τὰ 100,000,000 γρ.

έρευνήσει, κατὰ πόσον τυγχάνει ωφέλιμος εἰς τὰ κράτη ἡ ἰδιοκτησίαι τῶν δασῶν καὶ κατὰ τίνε βαθμὸν εἶναι ἐπικερδῆς ἢ ἐκμεταλλεύσεις τούτων ὑπὸ τῆς πολιτείας.

Ἡ τῶν δασῶν ἐπιρροή ἐπὶ τοῦ κλίματος ἐν γένει καὶ ἐπὶ τῆς ἐν συνόλῳ παραγωγῆς τῆς χώρας ἰδίως εἶναι τοῖς πᾶσιν ἀρκούτως γνωστή. Πανθομολογούμενον εἶναι, ὅτι διὰ τῆς ὑπάρξεως μεγάλων δασικῶν ἐκτάσεων ἐξυγιάνονται καὶ αὐτὰ τὰ μᾶλλον νοσηρὰ μέρη, ἢ καθολικῆ δὲ ἢ μερικῆ τῶν δασῶν καταστροφή ἔχει ἀνεκλόγως ὡς ἐπικύλουθον τὴν αὐξησιν τῶν ξηρασιῶν καὶ τὴν ἰσχυροτέραν ὄρμην τῶν καταιγίδων, ἐξ ἧς καὶ αἱ μεγάλα τῶν γαιῶν καταστροφά. Οὕτως ἐνῶ ἀφ' ἐνὸς αἱ γαῖαι ἀναγκαστικῶς καταδικάζονται εἰς τὴν ἐλάττωσιν παραγωγῆν, ἐνεκεν τῆς ἀνυπαρξείας δασῶν, ἄτινα συγκρατοῦσι τὴν ἀναγκάζον διὰ τὰς πλείστας τῶν φυτειῶν ὑγρασίαν, ἀφ' ἑτέρου παραπύρονται τὰ καλλιεργήσιμα χώματα παρὰ τῶν χειμάρρων καὶ ἀπόλλυνται, διὰ τῆς ἐξερκνίσεως τῶν καταδικάζοντα εἰς ἀχρηστίαν σπουδαίαις ἐδαφικαῖς ἐκτάσεις, προσφόρους εἰς πλείστας φυτείας.

Αὐτοὶ εἶναι ἐν συνόψει οἱ λόγοι, οἵτινες ὀδηγοῦσιν εἰς τὴν υποχρέωσιν τοῦ κράτους πρὸς συντήρησιν τῶν δασῶν. Οὐχ ἥττον παρὰ τοῖς πλείστοις τῶν κρατῶν ὀλίγισταί τι προνοητικαὶ φροντίδες καταβάλλονται περὶ τὴν τῶν δασῶν συντήρησιν, ἐκ παρατηρήσεων δὲ γενομένων ἐξάγεται, ὅτι οἱ ἰδιῶται ἐμφοροῦνται ὑπὸ περιέργου μὲν ἀλλ' ἀκρατήτου τάσεως πρὸς καταστροφήν τῶν δασικῶν περιφερειῶν. Εἶναι πολὺ ἀδιάφορον εἰς τὸν ἰδιοκτήτην τῶν ὄρειων πρὸ πάντων δασῶν, ἐὰν οἱ ποταμοὶ πλημμυρῶσιν ἐν ταῖς πεδιάσιν, ἐὰν παρασύρωσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μέχρι θάλασσης τὰ εὐεργετικὰ τῆ γεωργίᾳ χώματα, ἐὰν μεταβάλλωσι τοὺς πρῶην πλευστοὺς ποταμούς, ἢ σχηματίζωσιν ἔλη, διασπείροντα τὸν θάνατον μεταξὺ τῶν παραχθίων πόλεων καὶ χωρίων. Μόνον περὶ τοῦ ἰδίου συμφέροντος προνοοῦντες, οἱ ἰδιοκτήται οὗτοι ἀρκοῦνται εἰς τὴν ἐξεύρεσιν οἷος δήποτε ωφελείας, ἔστω καὶ τῆς εὐτελεστέρης, ὅπως ἐπιδοθῶσιν εἰς τὸ ἐξολοθρευτικὸν διὰ τὰ δάση ἔργον τῶν. Διό, ὅτε μὲν κόπτουσιν, ὅτε δὲ καίουσιν, ὅτε δὲ ἐκκρίζω-

νοῦσι τὰ ἀνθοῦντα σωτήρια δάση. Καὶ οἱ πομμένες δὲ ἐν στιγμιαίᾳ ἰδιοτροπίᾳ ἢ ἐν περαιτέρῳ βιομηχανικῇ αὐτῶν προνοίᾳ, μεταβάλλουσιν ἀπεράντους ἐκτάσεις δασῶν εἰς προσκίρους λαίμωνας, ὅπως συντηρήσωσιν οὕτω τὰ πόμινά των. Οὕτω δὲ τὸ καταστρεπτικὸν ἔργον ἐπεκτείνεται καὶ τὸ φαινόμενον τῆς σπουδαίας ἐλαττώσεως τῶν δασῶν ἐν Εὐρώπῃ ἐξηγεῖται εὐκόλως, διότι, κατὰ τὸν οἰκονομολόγον Cauwés (Πολιτ. Οἰκονομ. τόμ. Α'. σελ. 325) ἢ ἐν Εὐρώπῃ ἔκτασις τῶν δασῶν δὲν ὑπερβαίνει σήμερον ἐν συνόλῳ τὰ 270 ἕως 280,000,000 στρεμμάτων, ἐξ ὧν τὰ 190,000,000 ἀνήκουσιν εἰς μόνην τὴν Ρωσίαν, ἐνῶ πρό τινων ἐκκτονταετηρίδων ἡ ὀλικὴ ἔκτασις ἦτο διπλασίαι κατ' ἐλάχιστον ὅρον (1).

Εἰς τὰς καταστρεπτικὰς ταύτας τῶν ἰδιωτῶν τάσεις ἐξήτησαν καὶ θέσωσι φραγμὸν πλεῖστα τῶν εὐρωπαϊκῶν κρατῶν παραδεχθέντα συστήματα καταλλήλου ὀργανισμοῦ, δι' οὗ καὶ τὰ δάση προστασσονται ἀπὸ τῶν πυρκαϊῶν, καὶ αἱ βανδαλικαὶ καὶ τῶν καταστροφῶν πράξεις περιορίζονται, καὶ οἱ φυτεῖαι ἐπεκτείνονται, καὶ αἱ ἀνεκδασώσεις κανονικῶς χωροῦσι, καὶ αἱ ἀναγκάζει διὰ τὴν δασικὴν ὑπηρεσίαν ὁδοὶ κατασκευάζονται, καὶ, ἐν μὲν λέξει, πάντα τὰ προνοητικὰ μέτρα λαμβάνονται ὑπὲρ τῆς σωτηρίας καὶ ἀναπτύξεως τῶν δασῶν, τόσον χάριν τῶν κλιματολογικῶν πλεονεκτημάτων, ὅσον καὶ τῶν οἰκονομικῶν ὠφελημάτων ἐκ τῆς πωλήσεως τῶν δασικῶν προϊόντων.

Ἡ ὁσημέρην ἐπερχομένη, ὡς γνωστὴν, τῶν δασικῶν προἰόντων ὑπερτίμησις παρεκίνησε τοὺς οἰκονομολόγους συγγραφεῖς, ὅπως ἐξετάσωσι τοὺς προκλοῦντας τὴν ὕψωσιν τῶν τιμῶν αὐτῶν λόγους καὶ βεβαιώσωσιν, ἐὰν ἢ συντηρήσεις καὶ καλλιέργειαι τῶν δασῶν θὰ ἦτο ἐπωφελεστέρα, γινομένη παρὰ τοῦ κράτους ἢ παρὰ τῶν ἰδιωτῶν. Καὶ ἀφοῦ πάντες ἐβεβαίωσαν, ὅτι ἢ κατ' ἐξακολουθήσιν ὕψωσις αὕτη τῶν τιμῶν τῆς ξυλείας, εἴτε διὰ τὴν κενυπηγίαν καὶ τὰς οἰκοδομὰς χραισίου, εἴτε δι' ἄλλας βιομηχανικὰς ἀνάγκας καὶ τὴν θέρμασιν ἀναγ-

(1) Μετὰ τὴν Ρωσίαν, ἔσον ἀπορὰ τὰς μεγάλας δασικὰς ἐκτάσεις, ἔρχεται ἡ Νορβηγία καὶ Σουηδία, μετ' αὐτὰς δὲ ἡ Αἴθιοπία, ἡ Βαυαρία, ἡ Βερτεμβέργη, ἡ Οὐγγαρία καὶ ἡ Γαλλία.

καίας, οφείλεται εἰς τρία αἴτια (1), ἧτοι τὴν ἔκπτωσιν τῶν πολυτελῶν μετάλλων, τὴν γενομένην καταστροφὴν μεγάλων δασικῶν ἐκτάσεων, αἵτινες ὑπῆρχον ἄλλοτε, καὶ τὴν σχετικῶς μεγαλειτέρην ζήτησιν τῶν ξύλων, ἐνεκεν τοῦ διαρκῶς ἀυξάνοντος πληθυσμοῦ, τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τῶν βιομηχανιῶν, αἵτινες καταναλίσκουσιν οὐ μικρὰν τούτων ποσότητα, καὶ τῆς ὑπὸ καλλιτέρους ὁδῶν χωρούσης πάντοτε θεραπείας τῶν προσωπικῶν ἀνγκῶν, — παρεδέχθησαν οἱ πλεῖστοι, πρωτοστατούντος τοῦ σοφοῦ Βάγνερ, ὅτι ἡ συντήρησις καὶ καλλιέργεια τῶν δασῶν δεόν νὰ ἐνεργῆται παρὰ τοῦ κράτους καὶ οὐχὶ παρὰ τῶν ιδιωτῶν. Οἱ πρὸς τούτο δὲ πείσαντες αὐτοὺς λόγοι δὲν εἶναι μόνον κλιματολογικαί, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἄλλων ἐπέβησαν πηγάζουσι. Οὕτως ἡ παρὰ τοῦ κράτους γινομένη καλλιέργεια ἀπεδείχθη ἐπανελημμένως, ὅτι εἶναι ἐπιτυχέστερα τῆς παρὰ τῶν ιδιωτῶν ἐπιχειρουμένης, καθὼς καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ κράτους εἰσπραττόμενα εἰσοδήματα κατὰ πολὺ ὑπέρτερα τῶν ὑπὸ τῶν ιδιωτῶν. Ἐκτὸς τούτου οἱ ὑποστηρίζοντες τὴν τοῦ κράτους κυριότητα ἐπὶ τῶν δασῶν εὗρον ταύτην μᾶλλον συνῆδουσαν πρὸς τὸ διαρκῆς τῆς ὑπάρξεως αὐτοῦ καὶ μᾶλλον ἀσυμβίβαστον πρὸς τὴν πρόσκιρον ζωὴν τοῦ ἀτόμου. Ἄλλως τε ἡ δασικὴ καλλιέργεια τυγχάνει τοσοῦτον ἀπλῆ καὶ κανονικῆ, ὥστε ἡ παρουσία τοῦ κράτους ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ τῆς οἰκονομικῆς σφαίρας δὲν συνεπάγεται τὰ προσκόμματα ἐκεῖνα, ἅτινα αἱ παραπλήσια ἐπεμβάσεις αὐτοῦ θὰ ἐπεσώρευον ἐπὶ πάσης ἄλλης οἰκονομικῆς ἐπιχειρήσεως, ἀσυμβίβαστου πρὸς τὸν προορισμὸν του.

Τὰ αἴτια ταῦτα, ληθθέντα ὑπ' ὄψιν ἐγκαίρως παρὰ τινῶν κρατῶν, παρεκίνησαν αὐτὰ νὰ ἐπιδοθῶσιν ἐσχάτως εἰς τὴν ἐκμετάλλευσιν τοῦ δασικοῦ των πλοῦτος, εἰς τὴν ἐπέκτασιν τῶν δασοφυτειῶν των, διὰ τῆς ἀναδασώσεως καὶ τῆς ἀγορᾶς νέων δασικῶν ἐκτάσεων, καὶ τὸν ὀργανισμὸν τῆς δασικῆς ὑπηρεσίας, δι' ὧν μέσων κατώρθωσαν ἐν οὐ μακρῷ χρόνῳ νὰ κατασταθῶσιν ἰδιοκτῆται ἀπερᾶντων δασικῶν περιοχῶν, αἵτινες παρουσιάζουσιν αὐτοῖς κατ' ἔτος οὐκ εὐκαταφρόνητα κέρδη.

(1) 16. Leroy - Beaulieu τέρ. Α'. σελ. 57, κτθ.

Τοιοιούτρόπως ἐν μὲν τῇ Γερμανίᾳ, κατὰ τὸν Βάγνερ, ἡ ἐδαφικὴ τῶν δασῶν ἐκτασις ὑπερβαίνει τὰ 130,000,000 στρεμμάτων, ἐξ ὧν πλέον τῶν 90,000,000 ἀνήκουσιν εἰς τὸ κράτος ἐν δὲ τῇ Ρωσίᾳ, κατὰ τὸν Φοβίλ, αἱ κατεχόμεναι ὑπὸ δασῶν ἐκτάσεις ἀνέρχονται μέχρις 1,900,000,000 στρεμμάτων, ὧν τὰ $\frac{2}{3}$ τυγχάνουσιν δημοσίᾳ ἰδιοκτησίᾳ, ἐν τῇ Νορβηγίᾳ καὶ Σουηδίᾳ ἡ ἐκτασις τῶν δασῶν προσεγγίζει τὰ 300,000,000 στρεμμάτων, καὶ ἐν τῇ Αὐστρίᾳ καὶ τῇ Γαλλίᾳ αἱ δασικαὶ περιοχαὶ ὑπερβαίνουν τὰ 80,000,000 στρεμμάτων, ὧν τὸ ἥμισυ σχεδὸν ἀνήκει εἰς τὸ κράτος. Σημειωτέον ὅτι πάντα τὰ κράτη ταῦτα ἱκανοποιοῦσιν ἐκ τῶν εἰσοδημάτων τῶν δασῶν σπουδαῖον μέρος τῶν ἀνγκῶν των, ἀνακουφίζοντα ἐπαισθητῶς τοὺς προϋπολογισμοὺς αὐτῶν.

Παρ' ἡμῖν ἀκριβῆς καταμέτρησις τῶν δασικῶν τῆς χώρας ἐκτασεων οὐδέποτε ἐγένετο. Ὁ προκαλλόμενος λόγος, ὅτι ἡ καταμέτρησις αὐτῶν εἶναι ἀδύνατος, ἐνεκεν τοῦ ἀνωμάλου τοῦ ἐδάφους, δὲν εἶναι σπουδαῖος. Ἐν Ἑλλάδι, ὁ ζητῶν στατιστικὰς πληροφορίας δύναται νὰ εἶναι ἐκ τῶν προτέρων βέβαιος, ὅτι ἐπὶ πάντων τῶν κλάδων θέλει τύχει παραπλήσιου εἶδους δικαιολογητικῶν ἀπκνήσεων. Ἡ ἀνακρίβεια καὶ ἡ πλάνη συμπαραμαρτοῦσιν ἐκάστη πληροφορία, ἣν ὁ ἐπὶ τῆς στατιστικῆς ὑπάλληλος ἤθελε δώσει. Ἐν γένει ἡ παρὰ τῶν κατὰ καιροὺς κυβερνήσεων ἐπιδιωχθεῖσα διὰ τὴν προστασίαν τῶν δασῶν ἀναληγία ἔχει τι καταπληκτικόν. Οὔτε ὀργανωσις δασικῆς ὑπηρεσίας ἀσφαλῆς, οὔτε ἀνωτάτη ἐπίβλεψις ἐπαρκῆς, οὔτε διαχειρίσις, οὔτε καλλιέργεια, οὔτε ἐξασφάλισις τοῦ δασικοῦ τῆς χώρας πλοῦτος ἢ περὶ αὐτοῦ φροντίς ἐπιστημονικὴ ἐλήφθη ποτὲ ἀποτελεσματικῶς. Δύναται τις κυριολεκτικῶς νὰ εἴπῃ, ὅτι τὰ πάντα ἐγκατελείφθησαν εἰς τὴν τύχην των, τάσον ἀπὸ τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Ἑλλάδος, ὅσον καὶ πρὸ αὐτῆς, ἀπὸ τῶν βυζαντινῶν χρόνων. Ἐν γένει ἡ χώρα ἀπὸ καταρροῦτος καὶ πεμψύτου μετεβλήθη, ἐν τῇ μακρᾷ αὐτῇ περιόδῳ, εἰς μεγάλην σειρὰν γυμνῶν βράχων.

Ἡ Ἑλλάς, κατὰ τοὺς πληρεστέρους ὑπολογισμοὺς, περιέχει δάση ἐκτάσεως 10,000,000 στρεμμάτων ἐκτάσεως περίπου.

Ὁ ἐπιθεωρητὴς αὐτῶν κ. Χλωρὸς καταβιβάζει τὴν ἑκτασίαν των εἰς 8,000,000 στρέμματα, ἐξ ὧν τὸ ἐν πέμπτον ἀνήκει εἰς ἰδιώτας καὶ τὰ τέσσαρα πέμπτη εἰς τὸ κράτος. Ἐκ τούτων ὅμως δεόν νὰ ἀρξισθῆ τις περὶ τὰς 900,000 στρέμματα δασῶν, καταστραφέντων κατὰ τὰ τελευταῖα ταῦτα ἔτη μόνον ἐκ πυρκαϊῶν, καὶ ἐξ ὧν ἐζημιώθη τὸ κράτος περὶ τὰ 4,000,000 δρ. Αἱ δασικαὶ αὐταὶ ἐκτάσεις εἶναι διχμεμοισαμέναι (1) ὡς ἐξῆς μεταξὺ τῶν διαφόρων τοῦ κράτους νομῶν :

Δάρισσα, Τρίκλα καὶ Ἄρτα	2,200,000	στρέμματα
Ἀκαρνανία καὶ Αἰτωλία	1,210,000	»
Φθιώτις καὶ Φωκίς	1,660,000	»
Ἀττικὴ καὶ Βοιωτία	430,000	»
Ἀρχαία καὶ Ἥλις	366,600	»
Ἀργολίς καὶ Κορινθία	319,000	»
Ἀρκαδία	618,780	»
Μεσσηνία	177,500	»
Λακωνία	588,200	»
Εὐβοία	630,000	»

Ἐν συνόλῳ 8,200,000 (2)

Ἡ Ἑλλάς, κατὰ τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους, ἦτο κεκαλυμμένη ὑπὸ βαθυκίων δασῶν, θεθειμένων ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν θεῶν. Ἐκ τῶν ἀρχαίων συγγραφέων μνηθάνομεν, ὅτι ἕκαστος θεὸς εἶχε καὶ ἴδιον δάσος, ἐν ᾧ ἐτελοῦντο αἱ θρησκευτικαὶ τελεταί. Οὕτω λ. χ. ὁ Ἡρακλειδὸς εἶχε τὸ ἐκυτοῦ δάσος ἐπὶ τῆς Αἴτνης, ὁ Ἀσκληπιὸς ἐν Ἐπιδαύρῳ. Τὰ πλεῖστα τῶν δασῶν κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐθεωροῦντο ἱερά, διὰ τῆς ἀφιερώσεως των δὲ εἰς τοὺς θεοὺς ἐπεδικώκετο ἡ ἀποτελεσματικωτέρα προστασία των. Κατὰ τινὰς αἱ δασικαὶ τῆς Ἑλλάδος ἐκτάσεις διατηροῦντο ἐν καλῇ καταστάσει μέχρι τῶν βυζαντινῶν χρόνων, ἀπὸ τῆς ἐποχῆς δὲ ἐκείνης ἤρξατο τὸ ἔργον τῆς καταστροφῆς, συμπληρωθὲν κατὰ τοὺς χρόνους τῆς δουλείας καὶ τὰς ἐπελευθύνσεις ἐξ αὐτῆς συμφορᾶς. Ἐκ τινος δι-

(1) N. Chlorus, Waldverhältnisse Griechenslands σελ. 40.

(2) Ἐν ταῖς δασικαῖς ἐκτάσεσιν, ἡ ἑλλάς ἀναλογεῖ πρὸς 35 τοὺς ο|ο, ἡ πρὸς 20 τοὺς ο|ο καὶ τὰ λοιπὰ δένδρα πρὸς 45 τοὺς ο|ο.

καιολογικτικῆς ἐκθέσεως τοῦ 1833, περὶ δασικοῦ κανονισμοῦ, μνηθάνομεν τὰ τῆς οἰκτρῆς τῶν ἑλληνικῶν δασῶν καταστάσεως ἐν τῇ περιόδῳ ταύτῃ, δεινωθείσης ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον κατόπιν ἕνεκεν τῶν συχνῶν πυρκαϊῶν.

Τὸ οἰκονομικὸν ἐνδιαφέρον, ὅπερ τὸ κράτος δύναται νὰ εὕρῃ ἐν τῇ καλλιιεργείᾳ τῶν δασῶν, κατατάσσεται μεταξὺ τῶν τῆς πρώτης τάξεως ἐθνικῶν συμφερόντων. Διὰ μικρῶν ἐτησίων θυσιῶν καὶ ἐκλογῆς καταλλήλου δασικοῦ ὀργανισμοῦ θὰ κατορθώσωμεν, βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον, νὰ ἀναδασώσωμεν τὰ μέρη ἐκεῖνα, ἅτινα ἦσαν ἄλλοτε κατελημμένα ὑπὸ δασῶν, καὶ τὰ ὅποια δὲν ἀπεγυμνώθησαν εἰσέτι τῶν ἀναγκαίων πρὸς συνοχὴν τῶν ριζῶν χωμάτων. Τὰς πρώτας μάλιστα φυτείας δεόν νὰ ἐπεκτείνωμεν εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα, ἅτινα προσβάλλονται συχνότερον ἀπὸ τὰς καταιγίδας καὶ τοὺς καταστρεπτικούς διὰ τὴν συνοχὴν τῶν γαιῶν χειμάρρους. Ἀναδασοῦντες ἐτησίως ὀρισμένον ποσὸν στρεμμάτων, θὰ κατορθώσωμεν μετὰ παρέλευσιν τοῦ ἀναγκαίου χρόνου καὶ τὰ εἰσοδήματα τῆς γῶρας νὰ αὐξήσωμεν κατὰ ἱκανοποιητικὸν βαθμὸν, καὶ τὰ νοσηρὰ αὐτῆς μέρη νὰ μεταβάλωμεν εἰς ὑγιεινὰ, κανονίζοντες συγχρόνως τὴν ροὴν τῶν ὑδάτων καὶ ἐξασφκλιζόντες τὴν ἀναγκαιοῦσαν κατὰ τόπους ὑγρασίαν, πρὸς εὐδοκίμησιν τῶν ὑπαρχουσῶν φυτειῶν καὶ περαιτέρω ἀνάπτυξιν τῶν προσδοκωμένων, πρὸς τὰς ὁποίας τόσον πολὺ ἀντιστρατεύεται ἡ ὑπερβολικὴ ξηρασία τοῦ ἐδάφους.

Ἐν γένει ἐπὶ 10,000,000 στρεμμάτων δασῶν ὑπολογίζεται τὸ καθαρὸν εἰσοδήμα τῆς καλλιιεργείας των εἰς 20,000,000 φρ., κατὰ τινὰς δὲ καὶ μέχρι 25,000,000 φρ. Ἐν Γαλλίᾳ ἐκ τῶν 20,000,000 στρεμμάτων, ἅτινα ἐκμεταλλεύεται τὸ κράτος, εἰσέρχονται κατ' ἔτος εἰς τὸν δημόσιον θησαυρὸν αὐτῆς πλέον τῶν 37,000,000 φρ. Ἐκ τούτων 5,000,000 φρ. δαπανῶνται ἐτησίως πρὸς ἀναδάσωσιν, ἐνῶ αἱ τακτικαὶ δαπάναι πρὸς συντήρησιν των δὲν ὑπερβαίνουσι τὰ 6 ἕως 7 ἑκατομμύρια φρ. Ὡστε διὰ τὴν Ἑλλάδα, ἐὰν παραδεχθῶμεν, ὅτι διὰ καταλλήλου τρόπου θὰ ἐπροχώρῃ κανονικῶς ἡ ἀναδάσωσις καὶ θὰ ἐξέλιπον αἱ πυρκαϊαί, δὲν εἶναι δύσκολον νὰ δε-

χθῆ τις, ὅτι θὰ ἦτο δυνατὴ ἢ ἐντὸς οὐ μακροῦ χρόνου πραγματοποιήσῃ τῆς ἐξασφαλίσεως καθαρῶ εἰσοδήματος 15 ἕως 20,000,000 δρ. ἐκ τῆς κανονικῆς καὶ συστηματικῆς καλλιέργειας 12 ἕως 15,000,000 στρεμμάτων. Ἐκτὸς ὅμως τῆς ὠφελείας ταύτης θὰ γεννηθῆ καὶ ἕτερος ἔμμεσος, οὐχ ἦττον δὲ σπουδαίαι, διότι θὰ πύξη ὁ τόπος ἡμῶν δαπανῶν περὶ τὰ 8,000,000 δρ. κατ' ἔτος πρὸς εἰσαγωγὴν ξυλείας ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Ἀπαραίτητον λοιπὸν κυβερνητικὸν καθήκον νομίζομεν, ὅπως μελετηθῆ συστηματικώτερον τὸ ἐκ τῶν δασῶν οἰκονομικὸν τῆς χώρας συμφέρον. Κανονισμὸς ἐτησίαις δαπάνης πρὸς ἀναδάσωσιν τῶν ἐπιτηδείων περιφερειῶν τῆς χώρας καὶ πρὸς κατασκευὴν τῶν χρησίμων δασικῶν ὁδῶν εἶναι πρώτης ἀνάγκης ἔργον. Ἐν τῇ ἀναδασώσει νομίζομεν, ὅτι κατὰ προτίμησιν δέον νὰ ἐπεκταθῆ ἡ φυτεία τῆς πεύκης (1) διὰ τὴν γενικωτέραν αὐτῆς ἐν τῇ χώρᾳ χρῆσιν, κατὰ δεύτερον δὲ λόγον ἢ τῆς ἐλάτης, ἰτέας, λεύκης, πλατάνου, σφενδάμνου κλπ. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀναδάσωσιν τῶν ἰδιωτικῶν δασικῶν περιφερειῶν, δέον νὰ προσφέρῃ τὸ κράτος δωρεὰν τοὺς σπόρους ἢ τὰ πρὸς νέας φυτείας ἀναγκαιούντα δένδρα, ὡς γίνεται ἐν Γαλίᾳ, ὅπου ἡ ἀναδάσωσις, κατὰ τὰ διατάγματα τοῦ 1860, 1861 καὶ 1864, εἶναι ὑποχρεωτικὴ πρὸς τοὺς ἰδιώτας ἐν τισι περιστάσεσιν, ὡς ὅταν πρόκειται περὶ ἐκτάσεων προσβαλλομένων ὑπὸ χειμάρρων, ὅτε πρὸς ἀποτροπὴν τοιοῦτου κινδύνου καταστροφῆς τῶν γαιῶν ὑποχρεοῦνται καὶ οἱ ἰδιῶται, δι' ἰδίαις δαπάνης καὶ ἐντὸς ὠρισμένης προθεσμίας, νὰ προβῶσιν εἰς νέαν φύτευσιν αὐτῶν, στερούμενοι ἄλλως τῆς ἰδιοκτησίας των καὶ ἔχοντες τὸ δικαίωμα τῆς ἐξωνήσεώς της μετὰ προηγουμένην ἀποζημίωσιν τῶν γενομένων παρὰ τοῦ κράτους δαπανῶν.

Ὅσον ἀφορᾷ τέλος τὸ ἐφαρμοσθησόμενον παρ' ἡμῶν σύστημα ἀναδασώσεως καὶ τὸν τρόπον καθ' ὃν τοῦτο θὰ τεθῆ εἰς ἐνεργειαν, ἢ εὐρεία συζήτησις θὰ ὀδηγήσῃ εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ

(1) Ἐν μὲν τῇ Ἑλλάδι ὑπάρχουσι πευκῶνες 1,500,000 στρεμμάτων, ἐν δὲ τῇ Γαλίᾳ 6,000,000 στρεμμάτων, ἐκ τῶν ὁποίων ὠφελείται ὁ γαλλικὸς δήμος ἠθασυρὸς περὶ τὰ 15,000,000 φρ.

καταλληλοτέρου. Τὸ κύριον καὶ οὐσιῶδες εἶναι νὰ κατανοηθῶσι παρὰ τῶν ἀρχόντων τὰ ὑψηλὰ καὶ ποικίλα συμφέροντα, ἅτινα θὰ εὕρῃ τὸ κράτος ἐν τῇ ἰδικαιτέρᾳ περὶ τῶν δασῶν μερίμνῃ. Πρέπει αὕτη ὀριστικῶς νὰ ἐπεκταθῆ ἐπὶ τοῦ δασικοῦ τῆς χώρας πλούτου, εἰς προστασίαν τῶν πεδιάδων καὶ καταπολέμησιν τῶν ξηρασιῶν καὶ τῶν πλημμυρῶν, ἐξ ὧν ἐπίσης πάσχει ἡ παραγωγὴ τῆς ἡμετέρας γῆς. Ἐν τῷ μεταξὺ βαθμῆδόν θὰ κατασκευασθῆ σπουδαιότατον ἀποθεματικὸν κεφάλαιον ἐν τῷ δημοσίῳ δασικῷ πλούτῳ τῆς ἐπικρατείας, τὸ ὅποιον δύναται νὰ χρησιμεύσῃ εἰς περαιτέρω προαγωγὴν τῶν σκοπῶν αὐτῆς. Ἡ ἐπιτυχία αὕτη δὲν εἶναι ἄσχετος πρὸς τὰ γενικώτερα τῶν οἰκονομικοπολιτικῶν συμφερόντων. Τοιοῦτοτρόπως ὅταν κατὰ τὸ 1865 συνεζήτητο ἐν τῷ Νομοθετικῷ τῆς Γαλλίας σώματι τὸ ζήτημα τῆς ἀπαλλοτριώσεως τῶν ἐθνικῶν δασῶν, ὑπελογίζετο ἡ ἀξία αὐτῶν εἰς 2,000,000,000 φρ., ἅτινα δὲν ἀπέφερον εἰσόδημα ἀνώτερον τῶν 32,000,000 φρ., ἐνῶ διὰ τῆς πωλήσεως των ἦτο δυνατόν νὰ εἰσκομισθῶσι πολυκαπλάσια εἰς τὸν δημόσιον θησαυρόν. Ε. ΕΜΠΕΙΡΙΚΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑΙ ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ Τῷ 1888

Ἡ κατάστασις τῶν ἐν ταῖς ταμείαις καὶ τελωνείοις βεβαιωθέντων, εἰσπραχθέντων καὶ καθυστερούντων ἐσόδων τῆς χρήσεως τοῦ ἔτους 1888 παρίσταται ὡς ἐξῆς ὑπὸ τῶν ἐσχάτως δημοσιευθέντων ἐπισήμων τῆς ὑπηρεσίας πινάκων :

Ἀπέταντι προϋπολογισθέντων ἐσόδων 95,306,231 δρ. ἐβεβαιώθησαν 84,172,027 ἤτοι ἐπὶ ἑκατῶν 11,134,204 καὶ εἰσεπράχθησαν 71,630,052 ἤτοι ἐπὶ ἑκατῶν 23,676,179 ἀπέταντι τῶν προϋπολογισθέντων καὶ 12,541,975 ἀπέταντι τῶν βεβαιωθέντων. Εἶναι ἀληθές, ὅτι ἡ διαχείρισις τῆς χρήσεως τοῦ 1888 ἐξέκολουθεῖ καὶ ἐντὸς τοῦ 1889, ἀλλ' εἶναι ἀξιοσημεσίωτον, ὅτι τὸ τέταρτον τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ 1888 δὲν εἰσεπράχθη ἐντὸς τοῦ ἔτους τούτου. Ἐὰν λάβωμεν ὑπ'

ἔψιν τὰ ἐν τῇ ἐπισημῇ καταστάσει ἀναφερόμενα ὡς εἰσπράξιμα ἔσοδα τοῦ 1888 μετὰ τὴν ἐκπνευσιν τοῦ ἔτους τούτου, ἀναριθμώμενα εἰς δρ. 12,541,975, τὴν διαφορὰν δηλαδή μεταξὺ βεβαιωθέντων καὶ εἰσπραχθέντων, οἱ προϋπολογισμοὶ τῆς κυβερνώσης οἰκονομικῆς ἀποδεικνύονται ἐσπραχμένοι κατὰ 11, 134,204 δρ. δηλαδή κατὰ τὸ ὄγδον περίπου.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰς λεπτομερεῖς τῶν εἰσπράξεων, θέλομεν ἐν τοῖς ἐπομένοις μεταξὺ τῶν διαφορῶν τοῦ προϋπολογισμοῦ πόρων ἀναγράψαι πρῶτον τοὺς παρεσχόντας πλέον τοῦ ἑκατομμυρίου, δεύτερον τοὺς παρεσχόντας ὀλιγώτερον μέχρι τοῦ ἡμίσεος ἑκατομμυρίου, τρίτον τοὺς παρεσχόντας πλέον τῶν 300 χιλ. δρ. καὶ τέταρτον συλλήβδην τοὺς παρεσχόντας μικρότερα ποσά.

Α'. — Φόρος ἐπὶ τῶν ἀροτριώντων κτηνῶν 1,857,940 δρ., φόρος ἐπὶ τῆς σταφίδος 3,579,514, φόρος ἐπὶ τῶν ζώων 2, 350,144, φόρος ἐπὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων 1,006,948, τελωνιακὰ τέλη 24,128,896, ὑπερτίμησις τῶν ἐν τοῖς τελωνείοις εἰς μεταλλικὸν εἰσπραττομένων τελῶν εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς 3,584,479, ἀντίτιμον καταναλωθέντος χαρτοσήμου 8,055,821, δικαίωμα καταναλώσεως καπνοῦ 4,446,439, ἀντίτιμον σιγαρογράφου καταναλωθέντος ἐν τοῖς καπνεργοστασίαις 2,076,104, ἀντίτιμον τοῦ ὑπὸ τοῦ δημοσίου πωλουμένου πετρελαίου 2,638,735, τρυφδρομικὰ τέλη 1,172,623, τηλεγραφικὰ τέλη 1,016,789, ἀλικά 1,557,882, δημοσια ἔσοδα κεκλεισμένων χρήσεων 3,177,319, τὸ ὅλον δρ. 60,649,633.

Β'. — Φόρος ἐπὶ τῶν οἰκοδομῶν δρ. 947,054, πρόσθετα τέλη 653,272, φόρος βελκονοκάρπου διὰ θάλασσης ἐξαγομμένου 747,726, ἔσοδα ἐκ τῆς ἐκτελέσεως τοῦ στρατολογικοῦ νόμου 900,635, τὸ ὅλον δρ. 3,248,687.

Γ'. — Φόρος ἐπὶ τοῦ ἐλκίου δρ. 390,780, φόρος ἐπὶ τῶν σύκων 347,114, προξενικὰ δικαίωμα 442,811, ἀντίτιμον τῶν ὑπὸ τοῦ δημοσίου πωλουμένων πυρῶν 489,540, ἰχθυοτροφεῖα 441,515, πάγια δόσεις γαιῶν καὶ φυτειῶν 367,190, τόκοι ὑπερμερείας 450,908, ποινικὰ ἐργαστάσια 400,678, τὸ ὅλον δρ. 3,330,536.

Δ'. — Μεταξὺ τῶν λοιπῶν μικροτέρων πόρων τοῦ προϋπολογισμοῦ σημαντικώτεροι εἶναι οἱ ἐξῆς: δικαίωμα καταναλώσεως πνευματικῶν ποτῶν δρ. 261,792, ἀντίτιμον ἐκποιημένου ὑλικοῦ στρατιωτικῆς καὶ ναυτικῆς ὑπηρεσίας 232,013, εἰσπράξεις λόγῳ πολιτικῶν συντάξεων 274,318 κλπ. Ἐν συνόλῳ παρέσχον οὗτοι δρ. 4,401,196. Α.

ΠΛΕΥΣΤΑΙ ΟΔΟΙ ΤΗΣ ΞΗΡΑΣ

Τὸ ζήτημα τῆς συγκοινωνίας ἀποτελεῖ πάντοτε τὸν κυριώτερον χαρακτηριστῆρα τοῦ πολιτισμοῦ. Ἐὰν ἀρήσωμεν κατὰ μέρος τὴν ἀρχαίαν ἀτραπὸν, τὴν ὁποίαν ἐν τῷ μέσῳ τῶν διασῶν ἐβάδιζον αἱ πρῶται κοινωναί, ὑπὸ πᾶσαν ἔψιν αἱ ὀργανισμέναι ὁδοὶ τῆς ξηρᾶς εἶναι μεταγενέστεραι τῶν ὑδατίνων ὁδῶν, τὰς ὁποίας ἀποτελοῦσιν οἱ ποταμοὶ τῆς. Μεθ' ὅλην τὴν νεωτέραν ἀνάπτυξιν τῆς σιδηροδρομίας αἱ πλευσταὶ ὁδοὶ τῆς ξηρᾶς, δύναται νὰ εἴπῃ τις, ὅτι κατέχουσι καὶ νῦν σημαντικὴν θέσιν ἐν τῇ συγκοινωνίᾳ. Τοιοῦτοτρόπως τῷ 1884 ὑπελογίσθη ὑπὸ τοῦ κ. Scherzer, ὅτι διὰ τῶν ποταμῶν καὶ διωρύγων μεταβιβάσθησαν ἐν μὲν τῇ Ἀγγλίᾳ 35 ἑκατομμύρια τόνων ἐμπορεύματα, ἐν δὲ ταῖς Ἠνωμέναις Πολιτείαις 30, ἐν δὲ τῇ Γαλλίᾳ 20, ἐν δὲ τῇ Γερμανίᾳ 19. Καθόσον δὲ ἡ ἑκτασις τῶν πλευστῶν ὁδῶν ἀναριθμώμεται ἐν μὲν τῇ Ἀγγλίᾳ εἰς 4,500 χιλιόμετρα, ἐν δὲ τῇ Γαλλίᾳ εἰς 4,500 ἐπίσης καὶ ἐν τῇ Γερμανίᾳ εἰς 4,000 περίπου, ἔπεται ὅτι ἡ ἐκτεθεισὰ κίνησις ἀντιστοιχεῖ πρὸς 6,000 τόνους κατὰ χιλιόμετρον ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ πρὸς 4,500 ἐν Γαλλίᾳ καὶ Γερμανίᾳ.

Εἰς 126,500 τόνους ὑπολογίζεται ἡ διὰ τῶν σιδηρῶν καὶ πλευστῶν ὁδῶν τῆς Γερμανίας μεταφορὰ ἐμπορευμάτων ἐν ἔτει 1884, ἐξ ὧν 84. 4 τοῖς ο/ο ἀνήκουσιν εἰς τὴν σιδηρομικὴν συγκοινωνίαν καὶ 15. 2 τοῖς ο/ο εἰς τὴν ὑδατίνην. Ἴδού πῶς εἰς ἑκατομμύρια τόνων κατατάσσονται τὰ κυριώτερα ἐμπορεύματα εἰς τὸ φαινόμενον τῆς διπλῆς ταχύτης κινήσεως.

Ἐμπορεύματα	Ὑδατοδρομία	Σιδηροδρομία
Γαιάνθρακες	5,506 (4.35 ο/ο)	51,888 (41.18 ο/ο)
Ευλεία	3,265 (2.59 ο/ο)	6,220 (4.93 ο/ο)
Λίθοι	2,225 (1.79 ο/ο)	8,101 (6.43 ο/ο)
Σιτηρά, όσπρια κλπ.	1,993 (1.58 ο/ο)	6,704 (5.32 ο/ο)
Λιθόκολλαί	1,065 (0.84 ο/ο)	4,085 (3.24 ο/ο)
Μέταλλα	635 (0.50 ο/ο)	7,058 (0.50 ο/ο)
Ζαχαρώδεις ὕλαι.	507 (0.47 ο/ο)	1,537 (1.21 ο/ο)
Μεταλλεύματα . . .	412 (0.32 ο/ο)	4,376 (3.47 ο/ο)
Πετρέλαιον, ἔλαια.	381 (0.30 ο/ο)	700 (0.55 ο/ο)
ὅλον	16,110 (12.74 ο/ο)	90,6 9 (71.93 ο/ο)

Εἰς ὅκτω συμπλέγματα δύναται νὰ καταταχθῆ ἢ ἐν Γερμανίᾳ διὰ πλευστῶν ὁδῶν συγκοινωνία, εἰς ἕκαστον τῶν ὁποίων παραθέτομεν τὴν ἐν ἔτει 1884 κίνησιν : α') λεκάνη τῶν ποταμῶν Νιέμεν, Βιστούλα, Πρέγκελ καὶ Πασάργ 2,227,000 τόνοι, β') λεκάνη τοῦ ποταμοῦ Ὀδερ 861,000 τόνοι, γ') λεκάνη τοῦ ποταμοῦ Ἐλβα 7,767,000 τόνοι, δ') λεκάνη τοῦ ποταμοῦ Βέσσερ 218,000 τόνοι, ε') λεκάνη τοῦ ποταμοῦ Ἐμς 176,000 τόνοι, σ') λεκάνη τοῦ Ρήνου 7,565,000 τόνοι, ζ') λίμνη Κωνσταντίας 338,000 τόνοι, η') Δούναβις 210,000 τόνοι. Ἀναλόγως τῆς σημαντικότητος τῆς κινήσεως, πρώτη μὲν εἶναι ἡ τῆς Ἐλβας, τελευταία δὲ ἡ τοῦ Δουνάβειος. Ἡ χωρητικότης τῶν ἐνεργούντων τὴν ὑδατίνην ταύτην συγκοινωνίαν πλοίων ὑπελογίζετο τῷ 1885 εἰς 2,535,000 τόνους. Μεταξὺ τῶν πλοίων τούτων ἦσαν ἀτμοκίνητα ἐπὶ τοῦ Βιστούλα 21 δυνάμεις τὸ ὅλον 1,442 ἵππων, ἐπὶ τοῦ Ὀδερ 75 δυνάμεις τὸ ὅλον 4,025 ἵππων, ἐπὶ τῆς Ἐλβας 205 δυνάμεις τὸ ὅλον 22,429 ἵππων καὶ ἐπὶ τοῦ Ρήνου 132 δυνάμεις τὸ ὅλον 37,251 ἵππων.

Ἐν γένει κατὰ κανόνα ἡ διὰ τῶν πλευστῶν ὁδῶν μεταφορὰ περιλαμβάνει μᾶλλον τὰ βαρέα καὶ ὀγκώδη ἅμα δὲ καὶ εὐτελεῆ τὴν τιμὴν ἔμπορεύματα. Ἐν τούτοις ἀπὸ ἱκανοῦ ἤδη χρόνου σημαντικαὶ ποσότητες ἔμπορευμάτων ἀνωτέρως σφίγγας ἤρχισαν νὰ προτιμῶσι τὴν ὑδατίνην συγκοινωνίαν. Ἀπόδειξις τὸ Βερολίνον, ὅπερ κατὰ τὸ 1884 ἐδέχθη 760 τόνους

ὄρυζιου διὰ τῶν σιδηρῶν ὁδῶν καὶ 2,400 διὰ τῶν πλευστῶν. Χάρις δὲ εἰς τὴν συγκοινωνίαν τοῦ ποταμοῦ Ἐλβας, κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος, τὸ Ἀμβούργον ἔλαβε δι' αὐτῆς 17,000 τόνους πετρελαίου περισσότερον τοῦ ὅσον ἔλαβε διὰ τοῦ σιδηροδρομοῦ ἢ Βρέμη.

Ἐν Ἑλλάδι τὸ σύστημα τῆς διὰ πλευστῶν ὁδῶν κατὰ ξηρὰν συγκοινωνίας, δύναται νὰ εἴπη τις, ὅτι ἐντελῶς καθυστερεῖ. Καὶ ὑπάρχουσι μὲν καὶ παρ' ἡμῖν ποταμοί, ὡς ὁ Ἀχελῷος, ὁ Ἄλφειός, ὁ Πηνειός, δυνάμενοι νὰ καταστῶσι πλευστοὶ καὶ νὰ εἰσγάγῃσι τὴν ἔμπορικὴν ζωὴν εἰς τὰ μεσόγεια, ἀπαιτεῖται ὅμως ἡ τακτοποίησις τοῦ ρεύματός των καὶ ἰδιαιτέρως ὁ ὀργανισμὸς τῆς συγκοινωνίας των κατὰ τὰ διάφορα σημεῖα τοῦ πληθυσμοῦ, τὰ ὅποια ἡ κυρία διαίθουσις τῶν ἀρτηριῶν τούτων ἐπιτάσσει.

ΑΓΓΛΙΚΟΝ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΝ

Τὸ Ἀγγλικὸν ταχυδρομεῖον ἐκτελεῖ πάντε κυρίως ὑπηρεσίας, ἐξ ὧν ἡ μὲν ἀφορᾷ τὴν ἰδίως ταχυδρομίαν, ἡ δὲ τὴν τηλεγραφίαν, ἡ δὲ τὴν ἀπὸ τόπου εἰς τόπον ἀποστολὴν χρημάτων, ἡ δὲ τὸ ταμειυτήριον, ἡ δὲ τὴν ἀσφάλειαν ἐπὶ τῆς ζωῆς καὶ ἐπὶ τῶν προσόδων. Περὶ τῶν κατὰ τὸ ἔτος 1887/88 ἐργασιῶν τοῦ Ἀγγλικοῦ ταχυδρομείου δημοσιευθεῖσα ἔχθεσις τῆς διευθύνσεώς του παρέχει τὰς ἐξῆς πληροφορίας:

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν κυρίως ταχυδρομικὴν ὑπηρεσίαν, διατηρεῖ αὕτη ἐν ἐνεργείᾳ 36,750 ταχυδρομικὰ κενώτικα, μεταβίβασεν 1,512,000,000 ἐπιστολάς (3.6 τοῖς ο/ο πλέον τοῦ 86/87), 188,800,000 ταχυδρομικὰ δελτάρια (4.8 τοῖς ο/ο πλέον τοῦ 86/87), 389,500,000 δέματα (5.6 τοῖς ο/ο πλέον τοῦ 86/87), 152,300,000 ἐφημερίδας (0.8 τοῖς ο/ο πλέον τοῦ 86/87) καὶ 36,732,000 δέματα δειγμάτων (11.8 τοῖς ο/ο πλέον τοῦ 86/87), τὸ ὅλον 2,279,532,000 (3.9 τοῖς ο/ο πλέον τοῦ 86/87. Πρὸς ἕκαστον κάτοικον τῆς Ἀγγλίας ἀναλογεῖται 61 ἐν γένει ταχυδρομικαὶ ἀποστολαί. Ἐκ τοῦ συνόλου τῶν

ἀποστολῶν τούτων εἰς 13, 136, 000 ἀναβιβάζονται αἱ ὡς ἐκ τῆς ἐλλείψεως τῆς προσηκούσης ἐπιγραφῆς μὴ διαπεραιωθεῖσαι ὑπὸ τοῦ ταχυδρομείου. Μεταξὺ αὐτῶν ἐρρίφθησαν εἰς τὰ ταχυδρομικὰ κιβώτια 25, 726 ἐπιστολαί, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἔλειπεν ἐντελῶς σημείωσις διευθύνσεως· ἐν αὐταῖς 1, 553 περιεῖχον τραπεζικὰ γραμμάρια καὶ ἐντάλματα ἀξίας 7, 111 λιρῶν στερλινῶν.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰς λοιπὰς ὑπηρεσίας, ἡ μὲν τηλεγραφικὴ, ἐνεργοῦσα ἀπὸ 6, 810 γραφείων, διεβίβασε 53, 403, 425 τηλεγραφήματα (3, 159, 786 πλέον τοῦ 86/87), ἡ δὲ περὶ τὰς ταχυδρομικὰς ἐπιταγὰς διεβίβασε χρηματικὰς ἀξίας 37, 577, 676 λιρ. στερλ., ἡ δὲ περὶ τὰ ταχυδρομικὰ ταμειυτήρια συνεκέντρωσε καταθέσεις ὑπολογιζομένης κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἔτους εἰς 53, 974, 000 λιρ. στερλ. (3, 099, 727 πλέον τοῦ 86/87), ἡ δὲ περὶ τὰς ἀσφαλείας ἐπὶ τῆς ζωῆς καὶ ἐπὶ τῶν προσόδων ὑπελόγησε 56, 460 ἀσφαλισθέντας (1, 609 πλέον τοῦ 86/87) ἐξ ὧν 6, 993 γυναῖκες.

Τὰ ἀκαθόριστα ἔσοδα τοῦ Ἀγγλικοῦ ταχυδρομείου ἀνέβηθησαν εἰς 11, 064, 745 λιρ. στερλ., ἐξ ὧν ἀφαιρουμένων τῶν ἐξόδων 8, 213, 405 λ. στ., προκύπτει καθαρὸν ἔσοδον 2, 851, 340 λ. στ. (336, 705 πλέον τοῦ 86/87) ἰσοδυναμοῦν πρὸς 89 ἑκατομμύρια δραχμῶν!

ΟΙΝΟΠΑΡΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΑΣ Τῷ 1888

Τὸ ζήτημα τῆς ἐν Γαλλίᾳ οἴνοπαραγωγῆς ἔχει τι ἐξόχως ἐνδιαφέρον μετὰ τὰς τελευταίας περὶ τῆς ἑλληνικῆς σταφίδος συζητήσεις. Τὸ ὑπουργεῖον τῶν οἰκονομικῶν τῆς Γαλλίας ἐδημοσίευσεν πρὸ ὀλίγου ἔκθεσιν περὶ τῆς ἀκριβοῦς καταστάσεως τῆς κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος γαλλικῆς οἴνοπαραγωγῆς, κατὰ τὰ ἐξαχόμενα τῆς ὁποίας ἀνέβη αὕτη εἰς 30, 120, 000 ἑκατόλιτρα, ὑπῆρξε δηλαδὴ ἀνωτέρω τῆς κατὰ τὰ ἔτη 1885, 1886 καὶ 1887 καθ' ἃ εἶχεν ἀναβῆ μέχρις 28, 25 καὶ 24 ἑκατομ. ἑκατολίτρων. Ἐν γένει ἡ οἴνοπαραγωγὴ τοῦ 1888

προσέγγιζει τὴν μέσσην τῶν δέκα τελευταίων ἐτῶν 1878—87 οἴνοπαραγωγῆν, ἀναβαίνουσαν εἰς 31, 800, 000 ἑκατόλιτρα, καὶ μάλιστα τὴν ὑπερβαίνει, ἐὰν προσθέσωμεν εἰς αὐτὴν τοὺς παρχυθέντας κατὰ τὸ 1888 ἐν Ἀλγερίᾳ οἴνους, οἵτινες, ἀναβαίνοντες εἰς 2, 728, 000 ἑκατόλιτρα, δὲν συνυπολογίζονται εἰς τὸ εἰρημένον ποσὸν τῶν 30, 120, 000 ἑκατολίτρων, τὰ ὁποῖα τοι- τοτρόπως προβιβάζονται εἰς 32, 848, 000.

Διαβανομένης ὡς βάσεως τῆς μέσης κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετίαν τιμῆς τῶν οἴνων, στρεφομένης περὶ τὰ φρ. 41.25 τὸ ἑκατόλιτρον, ἡ κατὰ τὸ 1888 παρχυθεῖσα ἐν Γαλλίᾳ ποσότης οἴνου ἀντιστοιχεῖ πρὸς 1.250 ἑκατομμύρια φρ. Τὸ ποσὸν τοῦτο δὲν ἀπέχει πολὺ τῶν εὐτυχεστέρων πρὸ τῆς ἐπιδρομῆς τῆς φυλοζήρας περιόδων, διότι ἡ ἐνικουσία μέση ἀξία τῆς ἐν Γαλλίᾳ οἴνοπαραγωγῆς ἀπὸ τοῦ 1861 μέχρι τοῦ 1870 ὑπολογίζεται εἰς 1, 500 ἑκατομ. φρ. Ἐὰν συνυπολογισθῇ καὶ ἡ ἀξία τῆς ἐν Ἀλγερίᾳ οἴνοπαραγωγῆς, ἡ ὅλική ἀξία τοῦ 1888 ἀναβαίνει εἰς 1, 362 ἑκατομ. φρ. δηλαδὴ προσεγγίζει ἐπι μᾶλλον τὴν μέσσην τῆς εἰρημένης εὐτυχεστέρως πρὸ τῆς φυλοζήρας περιόδου.

Ἴδου πῶς κλιμακῆδὸν διαμοιράζεται ἡ ἐν ἔτει 1888 οἴνοπαραγωγὴ τῆς Γαλλίας μεταξὺ τῶν σπουδαιότερων εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο νομῶν αὐτῆς: Hérault 4, 508, 000 ἑκατόλιτρα, Gironde 3, 000, 000, Aude 2, 861, 000, Gard 1, 465, 000, Alger 1, 149, 000, Pyrénées-Orientales 1, 122, 000, Loir-Inferieure 1, 116, 000, Puy-de-Dôme 1, 098, 000, Oran 1, 081, 000, Bouches-du Rhône 996, 000, Gers 933, 000, Haute-Garonne 765, 000, Loir-et Cher 725, 000, Côte-d'Or 701, 000, Saône-et-Loire 669, 000, Maine-et Loire 661, 000, Indre-et-Loire 621, 000, Constantine 498, 000.

Ἡ καλλιέργεια τῆς ἀμπέλου ἐν Ἀλγερίᾳ μόλις χρονολογεῖται ἀπὸ 15 ἐτῶν καὶ, ὡς εἶδομεν, ὑπολογίζεται ἡ ἐν ἔτει 1888 παραγωγὴ τῆς εἰς τὸ σημαντικὸν ποσὸν τῶν 2, 728, 000 ἑκατολίτρων ἀξίας 112, 530, 000 φρ. κατὰ τὴν ἐκτεθεισάν μέσσην τιμὴν τῶν φρ. 41.25 καθ' ἑκατόλιτρον. Μεγάλως προσδοκίως ἔχει ἡ γαλλικὴ οἴνοποιία ἐκ τῆς ἀφρικανικῆς ἡπείρου, τῆς ὁποίας τὸ κλίμα καὶ τὸ ἔδαφος εὐρίσκειται ὑπὸ ἄρους μεγαλει- τέρων ἐπιτυχιῶν. Ἀπὸ τοῦ 1884 εἰσῆλθη ὑπὸ Γάλλων ἀποίκων καὶ ἐν Τύνιδι ἡ καλλιέργεια τῆς ἀμπέλου, κατέ- χουσα ἤδη 33, 000 στρέμματα καὶ παραγοῦσα τῷ 1888 περὶ τὰς 15, 000 ἑκατολίτρων οἴνου, τιμωμένων τῶν κατωτέρων

ποιότητων του ἀντὶ 20—30 φρ. καὶ τῶν καλλιτέρων ἀντὶ 35—60 φρ. καθ' ἑκατόλιτρον.

Ἄξιον παρατηρήσεως, ὅτι ἡ ἐκ ξηραῖς σταφίδος κατασκευὴ οἴνου ἐν Γαλλίᾳ, ἀναβίβασθη εἰς 2,620,000 ἑκατόλιτρα τῷ 1887, κατέπεσεν εἰς 2,220,000 ἑκατόλιτρα τῷ 1888. Ἀπ' ἐναντίας οἱ εἰσαχθέντες εἰς Γαλλίαν ξένοι οἴνοι, ἀπὸ 12,258,000 ἑκατόλιτρα τῷ 1887, ἀνέβησαν εἰς 12,658,000 τῷ 1888. Οἱ ἀριθμοὶ οὗτοι θέλουσιν ἐκτιμηθῆ δεόντως. Μεταξὺ ξηραῖς καὶ χλωραῖς σταφίδος παρεμβάλλεται ἡ τέγνη ἢ οἰνοποιητικὴ. Ἐπὶ τοῦ ἔλου καὶ αἱ τάσεις τῆς γαλλικῆς οἰνοπαραγωγῆς πρέπει νὰ ὑπολογισθῶσιν ἐπίσης.

ΚΙΝΗΣΙΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΝΑΥΤΙΑΣ

Ἐκ τῶν ἐπισήμων πινάκων τῆς κινήσεως τῆς ἐμπορικῆς ναυτιλίης προκύπτει, ὅτι κατὰ τὸ ἔτος 1888 κατέπλευσαν εἰς τὴν Ἑλλάδα 5,947 πλοῖα καὶ ἀπέπλευσαν ἐξ αὐτῆς 5,494. Ἐπαρῖμενον λοιπὸν κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἔτους 1888 εἰς τοὺς λιμένας τῆς Ἑλλάδος 453 πλοῖα, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἄδηλον εἰς πόσα καθυστέρει τὸ φορτίον.

Ἐκ μὲν τῶν κατὰπλευσάντων πλοίων 2,518 ἦσαν ὑπὸ ἐλληνικὴν σημαίαν χωρητικότητος 343,677 τόνων καὶ 3,429 ὑπὸ ξένην σημαίαν τόνων 2,051,917. Ἐκ δὲ τῶν ἀποπλευσάντων πλοίων 2,162 ἦσαν ὑπὸ ἐλλην. σημαίαν τόνων 354,814 καὶ 3,332 ὑπὸ ξένην σημαίαν τόνων 2,043,195. Τόσον κατὰ τοὺς κατὰπλους ὅσον καὶ κατὰ τοὺς ἀπόπλους ἡ ἐλληνικὴ σημαίαν καθυστέρει ἐπὶ μὲν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν πλοίων κατὰ 2,081 πλοῖα (4,680 : 6,761), ἐπὶ δὲ τῆς χωρητικότητος κατὰ 3,396,621 τόνους (698,491 : 4,095,112).

Οἱ σημαντικώτεροι μῆνες ἐν τῇ κινήσει τῆς ἐμπορικῆς ναυτιλίης τῷ 1888 ἦσαν, ὅσον ἀφορᾷ τὴν χωρητικότητα τῶν πλοίων, ἐπὶ μὲν τῶν κατὰπλων διὰ τὰ ἐλληνικὰ πλοῖα ὁ δεκέμβριος (12,601 τόν.), ὁ αὐγουστος (38,195) καὶ ὁ ἰούλιος (33,973), καὶ διὰ τὰ ξένα πλοῖα ὁ ἰούλιος (298,356 τόν.), ὁ αὐγουστος (217,459) καὶ ὁ Σεπτέμβριος (200,000), ἐπὶ δὲ τῶν ἀπόπλων διὰ τὰ ἐλληνικὰ πλοῖα ὁ Μάριος (47,835 τόν.), ὁ Σεπτέμβριος (35,450) καὶ ὁ Μάριος (43,524) καὶ διὰ τὰ ξένα πλοῖα ὁ Μάριος (243,014 τόν.), ὁ αὐγουστος (217,459) καὶ ὁ Σεπτέμβριος (200,834). Δ.